

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANA BİLİM DALI

,
**ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN
İCRA FARKLILIKLARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Nevzat PEHLİVAN

Tez Danışmanları

Doç. Ezgi SAYDAM / Öğr.Gör.Yücel PAŞMAKÇI

İstanbul, 2017

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Tez konusunu İlberk Sülkü Anabilim/Anasanat Dalı İ.T.Ü.T.M.D.K. Meslekli Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi MEVZAT FETHİCAN tarafından hazırlanan "XATVİN HİRESİ, HALK OYUNLARI MİZİKLERİNİN İZRA FADLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ"

adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 4/10/2017

(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu):

İmzası:

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Ergül Şahin

Danışman:.....Üniv.....ASD/ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Prof. Leyla Pınar Tansu
HALİÇ.....Üniv OPB, M.D. ASD/ ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Afşin EMİRALİ ÖĞÜ
İ.T.Ü.T.M.D.K......Üniv G.İ.G. ASD/ ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Çiğdem Parımele
HALİÇ.....Üniv T.H.M. ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi: .....

.....Üniv..... ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

ÖNSÖZ

‘Artvin Yöresi Halk Oyunları Müziklerinin İcra Farklılıklarının İncelenmesi’ isimli bu çalışma Artvin ili ve yakın çevresinde oynanmakta olan Halk Oyunlarından 7 tanesinin eski ve günümüz icraları ile TRT Repertuarındaki icralarına konu teşkil eden notaların karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışma bölgedeki özellikle Halk Oyunu Müziklerindeki muhtemel melodi, tartım ve ritm değişimlerinin tespitini yapmak ve bu tespitler ışığında ne gibi çalışmalar yapılması konusuna ışık tutmak hedeflenmiştir.

Araştırmam süresince kendisinin engin bilgi birikiminden yararlanma fırsatı bulduğum ve bu konuda her zaman desteğini arkamda hissettiğim, bana yol gösteren tez danışmanım sayın Yücel PAŞMAKÇI hocama, yine tez danışmanım Sayın Doç. Ezgi SAYDAM’a, Prof. Mutlu TORUN Hocama, alanı müzik dışında olmasına rağmen bana bilimsel çalışma yolunda sürekli destek veren ve cesaretlendiren sevgili eşim Prof. Dr. Aysel Pehlivan ile oğlum Rıdvan Pehlivan’a sonsuz teşekkürler ederim.

İstanbul, 2017

Nevzat PEHLİVAN

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
KISALTMALAR LİSTESİ.....	III
TABLO LİSTESİ	IV
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	V
ÖZET	VII
SUMMARY	VIII
1. GİRİŞ.....	1
2. ARTVİN' İN TARİHİ, CO ĞRAFI, SOSYOEKONOMİK VE SOSYOKÜLTÜREL VE ÖZELLİKLERİ	2
2.1. Artvin'in Tarihi.....	2
2.2. Artvin'in Coğrafi Konumu.....	6
2.3. Artvin'in Nüfus Bilgileri.....	8
2.4. Artvin'in Sosyoekonomik Yapısı.....	9
2.5. Artvin'in Sosyokültürel Yapısı.....	14
2.5.1. Yayla Şenlikleri.....	14
2.5.2.Kış Eğlenceleri.....	16
2.5.3.Düğünler	16
2.5.4. Festivaller	19
2.5.5. Halk Çalgıları.....	21
2.5.6. Halk Oyunları.....	24
3. ARTVİN HALK OYUNLARINDAN ATABARI, CİLVELOY, DELİHORON, DÜZHORON,ÇİFTCANDARMA, MENDOBAR VE SARIÇİÇEK OYUN MÜZİKLERİNİN İNCELENMESİ	28
3.1.Atabarı Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi.....	33
3.1.1. Ezginin Kültürel Açıdan İncelenmesi.....	33
3.1.2.Kayıtların İncelenmesi.....	34
3.2. Cilveloy Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi	41
3.2.1. Ezginin Kültürel Açıdan İncelenmesi.....	41
3.2.2. Kayıtların İncelenmesi.....	41
3.3. Delihoron Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi	49
3.3.1. Ezginin Kültürel Açıdan İncelenmesi.....	49
3.3.2. Kayıtların İncelenmesi.....	49

3.4. Düzhoron Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi.....	65
3.4.1. Ezginin Kültürel Açidan İncelenmesi.....	65
3.4.2. Kayıtların İncelenmesi.....	65
3.5. Çiftcandarma Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi	77
3.5.1. Ezginin Kültürel Açidan İncelenmesi.....	77
3.5.2. Kayıtların İncelenmesi.....	77
3.6. Mendobar Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi	87
3.6.1. Ezginin Kültürel Açidan İncelenmesi.....	87
3.6.2. Kayıtların İncelenmesi.....	87
3.7. Sarıççek Oyun Ezgisinin Form Ve Müzikal Yapı Bakımından İncelenmesi	94
3.7.1. Ezginin Kültürel Açidan İncelenmesi.....	94
3.7.2. Kayıtların İncelenmesi.....	94
4.SONUÇ.....	104
5.KAYNAKLAR.....	105
6.ÖZGEÇMİŞ	106

KISALTMALAR

H.Ü.	: Haliç Üniversitesi
İ.T.Ü.	: İstanbul Teknik Üniversitesi
TMDK	: Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
H.O.	: Halk Oyunları
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon
M.D.	: Müzik Dairesi
Rep.	: Repertuar
Doç.	: Doçent
Öğr.Gör.	: Öğretim Görevlisi

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 : Nğfus Artış Tablosu (TUİK Web Sitesi)	8
Tablo 2.2 : İlçe Nüfusları	9
Tablo 2.3 : Artvin Başlıca Festivaller Tablosu	19
Tablo 2.4 : Artvin'in Müzikal Özellikleri	25
Tablo 2.5 : Artvin'deki Halk Oyunları.....	25
Tablo 3.1 : Atabarı Kayıtları	30
Tablo 3.2 : Atabarı Tartım (Ölçü) Tablosu	30
Tablo 3.3 : Cilveloy Kayıtları.....	35
Tablo 3.4: Cilveloy Tartım (Ölçü) Tablosu	35
Tablo 3.5 : Delihoron Kayıtları	43
Tablo 3.6 : Delihoron Tartım (Ölçü) Tablosu	43
Tablo 3.7 : Düzhoron Kayıtları.....	55
Tablo 3.8 : Düzhoron Tartım (Ölçü) Tablosu	56
Tablo 3.9 : Çiftcandarma Kayıtları	65
Tablo 3.10: Çiftcandarma Tartım (Ölçü) Tablosu	65
Tablo 3.11: Mendobar Kayıtları	74
Tablo 3.12 : Mendobar Tartım (Ölçü) Tablosu	74
Tablo 3.13 : Sarıçiçek Kayıtları.....	80
Tablo 3.13 : Sarıçiçek Tartım (Ölçü) Tablosu.....	80

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1 : Artvin Kalesi	3
Şekil 2.2 : Ardanuç Gevhernik Kalesi.....	4
Şekil 2.3 : İşhan Kilisesi	5
Şekil 2.4 : Barhal Kilisesi.....	5
Şekil 2.5 : Artvin	6
Şekil 2.6 : Artvin İlçeleri.....	7
Şekil 2.7 : Çoruh Baraj Gölü.....	10
Şekil 2.8 : Rafting.....	11
Şekil 2.9 : Trekking /Yürüyüş	11
Şekil 2.10 : Mancuna Şelalesi.....	12
Şekil 2.11 : Arhavi Çifte Köprü.....	12
Şekil 2.12 : Karagöl	13
Şekil 2.13 : Karagöl.....	13
Şekil 2.14: Yaylaya Çıkış.....	14
Şekil 2.15 : Yayla Yaşamından Bir Görüntü	15
Şekil 2.16 : Güreş	16
Şekil 2.17 : Kafkasör Festivali	20
Şekil 2.18 : Boğa Güreşi	20
Şekil 2.19 : Tulum	21
Şekil 2.20 : Akordeon	21
Şekil 2.21 : Zurna	22
Şekil 2.22 : Davul	22
Şekil 2.23 : Bağlama.....	22
Şekil 2.24 : Horon.....	24
Şekil 2.25 : Bar.....	25
Şekil 3.1: Yasin Torun, Mumin Kara.....	29
Şekil 3.2: Ender İlkay, Can Demir.....	29
Şekil 3.3: Sofi Dede, Neşet Ural, Uğur Ural	30
Şekil 3.4: Nurettin Demir, Hatice Demir, Nevzat Pehlivan.....	30
Şekil 3.5: TRT M.D.sinin DVD/CD Önkapağı	31
Şekil 3.6: TRT M.D. sinin DVD/CD Arkakapağı.....	31
Şekil 3.7: TRT M.D. sinin DVD/CD sinin Eser Listesi 1. Yüzü	32
Şekil 3.8: TRT M.D. sinin DVD/CD sinin Eser Listesi 2. Yüzü	32
Şekil 3.9 : Atabarı Ses Aralığı.....	35
Şekil 3.10 : Atabarı 1999 Yılı Kayıt Notası	35
Şekil 3.11: Atabarı 2017 Yılı Kayıt Notası, ...	36
Şekil 3.12 : Atabarı TRT M.D. 139 Rep. Numaralı Notası	36
Şekil 3.13 : Atabarı TRT M.D.ISMN 979-0-037-00285-6 Numaralı Notası.....	37
Şekil 3.14 : Atabarı 2017 Nurettin Demir Kaydı	38
Şekil 3.15: Atabarı Notalarının Karşılaştırılması.....	39
Şekil 3.16: Atabarı Notalarının Karşılaştırılması.....	40
Şekil 3.17 : Cilveloy Ses Aralığı	41
Şekil 3.18 : Cilveloy 1999 Yılı Kayıt Notası.....	43
Şekil 3.19: Cilveloy 2017 Yılı Kayıt Notası.....	44
Şekil 3.20 : Cilveloy TRT M.D. 1109 Rep. Numaralı Notası.....	45
Şekil 3.21 : Civeloy TRT M.D. ISMN 979-0-037-00299-3 Numaralı Notası	46
Şekil 3.22 : Cilveloy 2017 Nurettin Demir Kaydı notası	47
Şekil 3.23 : Civeloy Notaları Karşılaştırılması	48
Şekil 3.24 : Cilveloy Notalarının Karşılaştırılması	49
Şekil 3.25 : Delihoron Ses Aralığı.....	50
Şekil 3.26: Delihoron 1999 Yılı Kayıt Notası	51
Şekil 3.27 : Delihoron 2017 Kayıt Yılı Notası	53

Şekil 3.28 : Delihoron TRT M.D. 619 Rep. Numaralı Notası.....	54
Şekil 3.29 : Delihoron TRT M.D. 618 Rep. Numaralı Notası	55
Şekil 3.30 : Delihoron TRT M.D. 624 Rep. Numaralı Notası	56
Şekil 3.31 : Delihoron 1 TRT M.D. ISMN: 979-0-037-00290-0 Numaralı Notası.....	57
Şekil 3.32 : Delihoron 2 TRT M.D. ISMN 979-0-037-00291-7 Numaralı Notası.....	58
Şekil 3.33 : Delihoron 1997 Yılı Kaydı Notası	59
Şekil 3.34 : Delihoron 1 2017 Nurettin Demir Kaydı Notası	60
Şekil 3.35 : Delihoron 2 2017 Nurettin Demir Kaydı Notası	61
Şekil 3.36 : Delihoron Notaları Karşılaştırılması.....	62
Şekil 3.37 :Delihoron Notaları Karşılaştırılması	63
Şekil 3.38 : Delihoron Notaları Karşılaştırılması.....	64
Şekil 3.39 : Düzhoron Ses Aralığı	66
Şekil 3.40 : Düzhoron 1999 Kaydı Notası.....	67
Şekil 3.41 : Düzhoron 2017 Yılı Kayıt	68
Şekil 3.42 : Delihoron TRT M.D. 992 Rep.Numaralı Notası	69
Şekil 3.43 : Düzhoron 1 TRT M.D. ISMN: 979-0-037-00293-1 Numaralı Notası	70
Şekil 3.44 : Düzhoron 2 TRT M.D. ISMN: 979-0-037-00294-8 Numaralı Notası	71
Şekil 3.45 : Düzhoron 3 TRT M.D. ISMN: 979-0-037-00295-5 Numaralı Notası	72
Şekil 3.46 : Düzhoron (Vazriya) 2017 Nurettin Demir Kaydı.....	73
Şekil 3.47 : Düzhoron, 2017 Nurettin Demir Kaydı	73
Şekil 3.48 : Düzhoron 1, 2017 Nurettin Demir Kaydı	74
Şekil 3.49 : Düzhoron Notaları Karşılaştırma	75
Şekil 3.50 : Düzhoron Notaları Karşılaştırma	76
Şekil 3.51 : Çiftcandarma Ses Aralığı.....	77
Şekil 3.52 : Çiftcandarma 1999 Yılı Kayıt	79
Şekil 3.53 : Çiftcandarma 2017 Yılı Kayıt	80
Şekil 3.54 : Çiftcandarma TRT M.D. 2999 Rep.Numaralı Notası.....	81
Şekil 3.55 : Çiftcandarma TRT M.D. ISMN 979-0-037-00289-4 Numaralı Notası.....	82
Şekil 3.56 : Çiftcandarma TRT M.D. ISMN 979-0-037-00289-4 Numaralı Notası.....	83
Şekil 3.57 : Çiftcandarma 2017 Nurettin Demir Kaydı Notası	84
Şekil 3.58 : Çiftcandarma Notaları Karşılaştırma Notası	85
Şekil 3.59 : Çiftcandarma Notaları Karşılaştırma Notası	86
Şekil 3.60 : Mendobar Ses Aralığı.....	87
Şekil 3.61 : Mendobar 1999 Yılı Kayıt	89
Şekil 3.62 : Mendobar 2017 Yılı Kayıt	89
Şekil 3.63 : Mendobar TRT M.D. 625 Rep.Numaralı Notası.....	90
Şekil 3.64 : Mendobar TRT M.D. ISMN: 979-0-037-00304-4 Numaralı Notası	90
Şekil 3.65 : Mendobar 2017 Nurettin Demir Kaydı Notası	91
Şekil 3.66 : Mendobar Nota Karşılaştırma	92
Şekil 3.67: Mendobar Nota Karşılaştırma	93
Şekil 3.68 : Sarıçiçek Ses Aralığı	94
Şekil 3.69 : Sarıçiçek 1999 Yılı Kayıt Notası.....	96
Şekil 3.70 : Sarıçiçek 2017 Yılı Kayıt Notası.....	97
Şekil 3.71 : Sarıçiçek TRT 923 Rep.Numaralı Notası	98
Şekil 3.72 : Sarıçiçek TRT M.D. 979-0-037-00287-0 Numaralı Notası	99
Şekil 3.73 : Sarıçiçek TRT M.D. 979-0-037-00287-0 Numaralı Notası	100
Şekil 3.74 : Sarıçiçek 2017 Nurettin Demir Kaydı Notası	101
Şekil 3.75 : Sarıçiçek Notaları Karşılaştırma	102
Şekil 3.76 : Sarıçiçek Notaları Karşılaştırma	103

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı	: Nevzat PEHLİVAN
Anasanat Dalı	: Sosyal Bilgiler
Programı	: Türk Musikisi
Tez Danışmanı	: Doç. Ezgi SAYDAM / Öğr. Gör. Yücel PAŞMAKÇI
Tez Türü	: Yüksek Lisans Tezi – Mayıs 2017
Anahtar Kelimeler	: Artvin, Halk Oyunları, Türkü, Derleme, İcra, Yöre, Halk Müziği, Müzik, Kültür

ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN

İCRA FARKLILIKLARININ İNCELENMESİ

ÖZET

Halk Kültürü değerlerinde yıllar içerisindeki değişim ve gelişim ‘anonim’ kavramını oluşturmuştur. Ancak 21. yüzyılda Dünyada ve Ülkemizde hızlı değişim kültür değerlerinin anonimleşmesinin ötesinde, olumsuz yönde etkilenmesi gibi bir sonucu doğurmaktadır. Bu çalışma Artvin yöresinde uzun yıllar oynanmakta olan Halk Oyunları müziklerinin bu değişimlerden nasıl etkilendiğinin tespitini amaçlamaktadır. Çalışmada, 1999 yılında yöreden elde edilen kayıtlarda, zurnada Yasin Torun, davulda Mümin Kara ve 2017 yılında zurnada Erdem İlkey, davulda Can Demir’in ve 2017 yılında Ankara’da yıllarca Artvin Halk Oyunları ekiplerine Akordeon çalmış bölgede bilinen akordeon icracısı Nurettin Demir’in icralarının notaları ve de TRT Müzik Dairesindeki notaların karşılaştırılması sonucunda tespitler yapılmıştır. Karşılaştırmalarda Atabarı ve Cilveloy ezgilerinin büyük oranda değişim göstermediği ve korunduğu, diğer incelenen oyun müziklerinin çok belirgin olmasa da değişimler gösterdiği ve icra farklılıklarının olduğu saptanmıştır. Özellikle 5/8 tartımı ile yazılan notaların 9/8 veya 9/16 lık tartımlarda yazılması gerektiği ortaya çıkmıştır. TRT Müzik Dairesinin repertuarında bulunan ilgili oyun müziği notalarının yine aynı kurumun 2010 yılında Artvin Halk Oyunları isimli Cd ve Dvd’lerinde kullanılan notalarda farklılıklar tespit edilmiştir. Bu çalışmanın sonuçları göstermiştir ki, yöredeki diğer oyunların da incelemeler sonucu tespitler yapıp yörenin kültür değerlerinden olan Halk Oyunu ezgilerinin korunması ve geleceğe taşınması sağlanmalıdır.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname : Nevzat PEHLİVAN
Department of Art. : Social Sciences
Program : Turkish Music
Thesis Counsellor : Associate professor Ezgi SAYDAM / Teaching Ass. Yücel PAŞMAKÇI
Thesis Type : Graduate Thesis - May 2017
Key Words : Artvin, Folk Dances, Song, Compilation, Performance, Locality, Folk Music, Music, Culture

RESEARCH OF PERFORMANCE DIFFERENCES IN ARTVIN FOLK DANCES MUSIC

SUMMARY

The change and development over the years in Folk Culture values created the concept of 'anonymous'. However, beyond the anonymization of cultural values, the rapid change in the world and our country in the 21st century has created the result of being negatively affected. This study aims to determine how the folk music of Artvin region, which has been performed for long years, is influenced by these changes. In the study, determinations have been made as a result of comparison made between the recordings obtained from the region in 1999, where Yasin Torun played the clarion, Mümin Kara played the drums, and the recordings in 2017, where Erdem Ilkay played the clarion and the notes of Can Demir's performance on the drums, and Artvin Folk Dances teams Accordion player in the region for years known accordionist Nurettin Demir's notes of performance in 2017 in Ankara, and the notes of the TRT Music Section. In comparison, it was determined that the Atabari and Cilveloy tunes did not change much and were preserved, while the other examined folk music showed changes, although not very obvious, and that there were differences in their performances. After the measurements it has been revealed that especially the notes written in 5/8 scale should be written in 9/8 or 9/16 scale. It has been found that the relevant folk music notes in the repertory of the TRT Music Department had difference with the notes that were used in 2010 on CDs and DVDs,

named Artvin Folk Dances, of the same institution. The results of this study showed that determinations should be made after the examinations done on other games of the region and it should be ensured that the Folk Dance melodies, which are cultural values of the region, are protected and carried to the future.

1.GİRİŞ

Bu çalışma, Artvin ili sınırları ve yakın çevresinde uzun yıllardır oynanmakta olan ATABARI, CİLVELOY, DELİHORON, DÜZHORON, ÇİFTCANDARMA, MENDOBAR VE SARIÇİÇEK (SARIKIZ) oyun ezgilerinin kültürel yapıdaki yeri ve ezgisel yapısal özelliklerinin tespiti amacı ile yapılmıştır. Son yıllarda iletişim alanındaki hızlı gelişme doğaldır ki kültürel alanda da etkisini göstermiştir. Bu nedenle bu çalışmanın yapılmasını bir ihtiyaç olarak görmek ve sonuçlarını ortaya koymak bilimsel anlamda bir değer ifade edecektir.

Bu çalışmada kullanılan ve yörede referans kabul edilen en eski kayıtların ve günümüz icra örneklerinin notaya alınarak, TRT Müzik Dairesinin Artvin İli Halk Oyunları adlı CD ve DVD çalışması ve yine TRT Müzik Dairesinin repertuarında olan derlenmiş notalar ele alınarak tespit yapılmıştır.

2. ARTVIN İLİNİN TARİHİ, COĞRAFI, SOSYOEKONOMİK VE SOSYOKÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ

2.1. Artvin'in Tarihi

Artvin eskiçağdan itibaren çok çeşitli medeniyetlerin yaşam alanı olmuştur.

Artvin'e ilk yerleşenlerin M.Ö. 4000 yıllarında Türkistan'dan Ön Asya'ya geçip Azerbaycan, Doğu Anadolu Çoruh boylarına yerleşen Hurriler olduğu bilinmektedir. 1346-1320 yıllarında bölgeye Hititler'in hakimiyetinden sonra Aşağı Çoruh havzasında yerli halk olarak Kokl'lar görülmüştür. Sırasıyla M.Ö.800'de Urartu'lar, M.Ö.700 de Kimer'ler, M.Ö.680 li yıllarda Sakalar bölgeye yerleşmiş, M.Ö.V. yy.da Gürcistan, M.Ö.127-149 yıllarında Oğuzlar olarak bilinen Arsaklı Devleti yönetimine geçen bölge M.S.75 yıllarında Hun, Peçenek ve Hazar akıncılarının bölgeye gelmesi ile el değiştirmiş, ancak daha sonra bir ara tekrar Arsaklılara geçen bölgeye M.S.182-186 yıllarında Hazarlar yerleşmiştir. 408-410 arasında Taykl'lar bölgeye hakim olmuş, V. yy da Bizans hakimiyetine geçen bölge VI. yy da İran'luların akınlarına sahne olmuş, 629 da Bizans hakimiyetini kabul eden Oğuz beylerinin hakimiyeti altına girmişler. 646 da Arap-İslam akınları başlatan Arap'ların daha sonra sırasıyla Bizans'ların, Bargatlı'ların (Gürcülerin) yönetimine, 826-876 yıllarında Bağdat İslam Halifesi I.Bagrat'a Krallık verince Bagrat'lılar Ardanuç, Ardahan bölgesinde Bağdat'a bağlı bir Krallık kurdular ve I.Bagrat'ın kardeşi Ardanuç Kalesine oturarak Kılarcet, Şavşat, Ahıska-Ahılkelek bölgelerini yönetmeye başladı. 875-882 yıllarında Bagrat'lı Aşut Ardanuç beyi oldu. 1045-1046 da Selçuklu'lar düzenledikleri akınlar sonucu bölgeyi, daha sonra 1054 yılında Tuğrul Bey komutasındaki ordular tüm Çoruh bölgesini ele geçirdiler. 1076'da Bagrat Kralı II.Giorgi, Bizanslılar'ın ve Kuzeyden gelen Şaman ve Hıristiyan Türklerin (Kıpçaklar'ın) yardımıyla Cavakhet, Şavşat, Kalarcet ve Ardahan bölgesini yeniden ele geçirdi. 1080 de Melikşah'ın kumandanlarından Emir Ahmet, Bagratlı Kralı II. Giorgi'nin ordusunu Posof bölgesinde yenince Türkistan'dan gelen birçok Oğuz boyu Artvin, Ardanuç, Şavşat, Yusufeli'ye yerleştiler. II.Giorgi Melikşah'la anlaşarak vergi ve asker vermeyi kabul ederek Selçuklular'ın hegemonyasına girdi. 1239 da Cengiz Han'ın orduları Aras ve Çoruh boylarını işgal ettiler. Daha sonra Artvin ve çevresi 1268 tarihinde Çıldır Atabekleri yönetimine girdi. 1461 de Trabzon'un fethedilmesi ile birlikte Çoruh havalisi ve 1510 da Yavuz Sultan Selim'in bölgeye yaptığı seferle Artvin, Ardanuç ve Borçka çevreleri de Osmanlı topraklarına katılır. Artvin tarihinin en önemli aşamalarından olan 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşında Osmanlı Devleti yenilince Artvin, Ardanuç, Borçka ve Şavşat Ruslara verildi. 1914 te Osmanlı Devleti I. Dünya savaşına katılınca ve Rus orduları sınırlarımızı geçtiler. Bu olay bölge halkının 'kaçakaçlık' olarak bilinen evlerini ve yurtlarını terk ederek Anadolu içlerine göç etmelerine neden olmuştur. 1917 Bolşevik ihtilalinden sonra Ruslarla yapılan Brest-Litovsk Anlaşması ile birlikte yapılan Halkoylaması sonucu bölge halkı büyük çoğunlukla Osmanlı Devleti sınırları içinde kalmak istemiştir. Bundan 8 ay sonra Mondros Mütarekesi imzalanmış ve sonucunda 1877-1878 savaşı sonrasındaki sınırlar geçerli olmuş ve Gürcüler

bölgeye gelip yerleştiler. 23 şubat 1921 de Gürcistan hükümetine verilen kesin ve sert ultiatom sonucu 7 Mart 1921 de Artvin yeniden Anavatan topraklarına dahil olmuş ve bugünkü konumuna kavuşmuştur. *şenol, 2015. S. 35-40*

Artvin'deki Kaleler;

- Artvin Kalesi,
- Ardanuç Gevhernik Kalesi,
- Erkinis Kalesi,
- Tokharis Kalesi, şavşat, Kayadibi köyü,
- Satlel Kalesi, şavşat, Söğütlü mahallesi,
- Ferhatlı (Ahıza) Kalesi, Ardanuç, Ferhatlı köyü,
- Köprügören (Oşnak) Kalesi, Yusufeli, Köprügen köyü,
- Parih Kalesi, şavşat,ü Balıklı ve Taşköprü köyleri arası,
- Civarihav Kalesi, şavşat, Dutlu Köyü,
- Saribudak Kalesi, Artvin Merkez, Saribudak köyü

Bu kalelerin dışında irili ufaklı birçok kale daha bulunmaktadır.

şekil 2.1. Artvin Kalesi

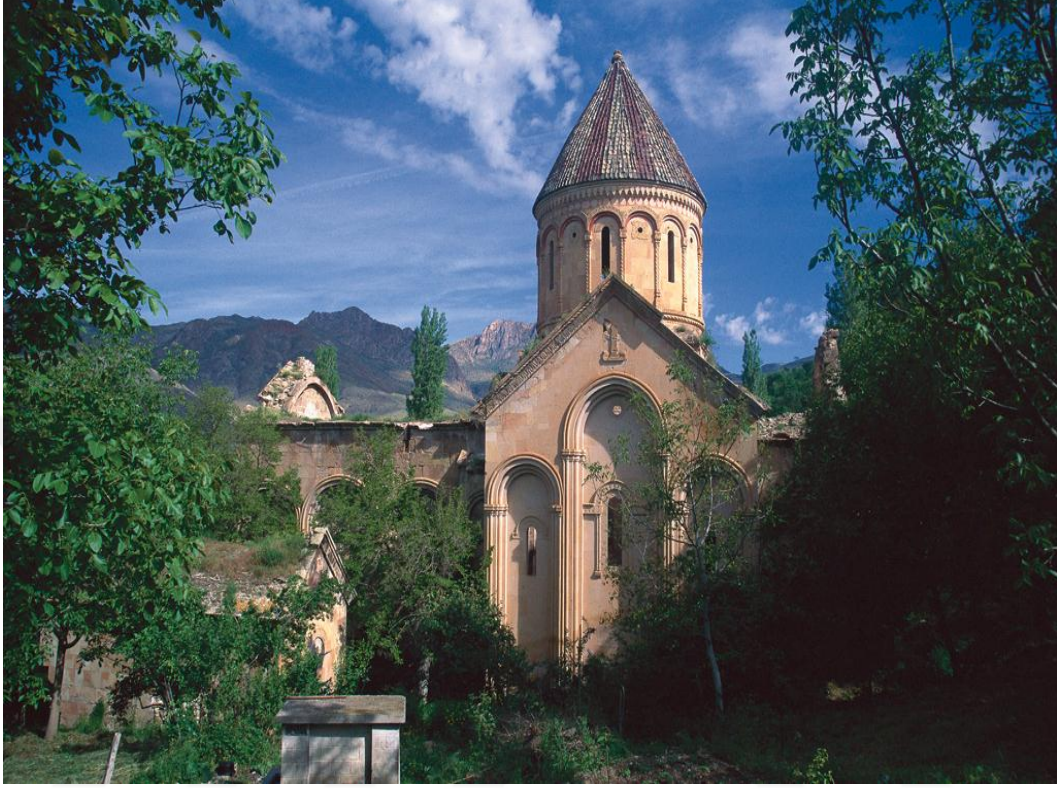

Şekil 2.2. Ardanuç Gevhermik Kalesi

Artvin'deki Kiliseler;

- Ardanuç Kilisesi, Ardanuç Kalesinin iç kale bölümündedir.
- Barhal (Altıparmak) Kilisesi, Yusufeli ilçesi Altıparmak Köyündedir.
- Cevizli (Tibet) Kilisesi, Şavşat İlçesi Cevizli Köyündedir.
- İşhan Kilisesi, Yusufeli İlçesi Dağyolu Köyündedir.
- Hamamlı (Dolishane) Kilisesi, Artvin İl Merkezinde Hamamlı Köyündedir.
- Dört Kilise, Yusufeli İlçesi Tekkale Köyündedir.
- Köprülü (Rabat) Kilisesi, Şavşat İlçesi Köprülü Köyündedir.
- Bulanık (Rabat) Kilisesi, Ardanuç İlçesi Bulanık Köyündedir.

Şekil 2.3. İşhan Kilisesi

Şekil 2. 4 Barhal Kilisesi

2.2. Artvin'in Coğrafi Konumu

Artvin Karadeniz Bölgesinin Doğu bölümünde bulunan bir serhat ilimizdir. Doğu Karadeniz dağları üzerindedir. İli Kuzeydoğudan Kars/Ardahan, güneydoğudan ve güneyden Erzurum, batıdan Rize illeriyle, kuzeyden Karadeniz, kuzeydoğudan Gürcistan toprakları sınırlandırır. Bu sınırlar içinde kalan ilin alanı 7436 Km² dir. Kuş uçuşu Karadeniz'e uzaklığı 45 km.dir. *Artvin Valiliği, 2007, S: 191*. Karadeniz kıyısında Arhavi ve Hopa, kıydan içeri gidildikçe Borçka, Murgul, Yusufeli, Ardanuç ve Şavşat ilçeleri yer almaktadır.

Şekil 2.5. Artvin

Kıyı ile iç bölgeleri birbirinden kuzeydoğuya doğru Soğuksu Tepesi (1570 m.) Tağisti Dağı (1890 m.) Iskaristi Dağı (1000 m.) Sultanselim Tepesi (1513 m.) ve Kovandan Tepesi (1100 m.) ayırmaktadır. Bundan sonrası ise en yüksek tepesi 3937 m. ile Kaçkar dağları oluşturur. Güney ve Güney Doğu tarafında ise Mescit ve Yalnızçam dağları arasındaki muhtelif dağlar teşkil eder.

Yaylaları, Ovaları ve Vadileri coğrafi yapıyı belirleyen öğeleridir. En önemli akarsuyu Çoruh nehridir. Nehir Mescit Dağının batı eteklerinden doğar, Bayburt'tan geçerek Yusufeli ilçesinden il sınırlarına girer Borçka ilçesinin Muratlı Bucağından Batum'dan Gürcistan sınırlarına girerek Karadeniz'e dökülür. Muhtelif dere ve akarsularla beslenen Çoruh nehrinin uzunluğu 376 km.dir. 354 km.si yurdumuz sınırları içerisinde olup Artvin ili sınırlarındaki uzunluğu ise 150 km. dir.

Artvin ili sınırları içerisinde irili ufaklı çok sayıda göl bulunmaktadır. Bunlar genellikle halk arasında Karagöl olarak adlandırılır ve alabalık yönünden zengindirler. Belli başlıları; Şavşat ilçesinin kuzeydoğusunda yüzölçümü 25.000 m²'yi bulan Karagöl, Ardanuç İlçesinin 15 km. doğusunda Kürdevan dağının kuzey batısında ve Yaylacık köyüne yakın Karagöl adı verilen göller topluluğu ve Borçka İlçesinin Aralık Köyü yakınındaki 41.000 m² büyüklüğünde yine Karagöl isimli göllerdir.

Şekil 2.6. Artvin İlçeleri

2.3. Artvin'in Nüfus Bilgileri

Göç veren bir il olan Artvin'in 2015 yılında yapılan adrese dayalı sayımda nüfusu 168.370 dir. Kadın ve erkek nüfus oranı hemen hemen eşittir. Artvin'in ve ilçelerinin yıllara göre nüfus hareketi aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

ARTVİN'İN YILLARA GÖRE NÜFUS ARTIŞI	
YIL	SAYIM SONUCU
2000	167 909
2001	168 184
2002	168 215
2003	168 164
2004	168 153
2005	168 164
2006	168 170
2007	168 092
2008	166 584
2009	165 580
2010	164 759
2011	166 394
2012	167 082
2013	169 334
2014	169 674

Tablo 2.1. Nüfus Artış Tablosu. (TUIK Web Sitesi)

Yıl	İlçe	İlçe Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2015	Hopa	34.852	17.472	17.380
2015	Merkez	34.208	17.169	17.039
2015	Borçka	22.293	11.378	10.915
2015	Yusufeli	20.917	10.391	10.526
2015	Arhavi	20.565	10.212	10.353
2015	Şavşat	17.524	8.871	8.653
2015	Ardanuç	10.890	5.521	5.369
2015	Murgul	7.121	3.665	3.456

Artvin ilçeleri ayrıntılı nüfus bilgileri

Tablo 2.2. İlçe nüfusları (TUIK Web Sitesi)

Artvin’de demografik yapı çeşitlilik göstermektedir. Karadeniz sahilinde bulunan Hopa ve Arhavi ilçelerindeki yerleşik halkın % 60 ı Laz, % 30 u Hemşin, %10 unu da dışarıdan gelen nüfus oluşturmaktadır. Lazların ve Hemşinlilerin kendine has lisanları vardır ve aralarında bu lisanları kullanmaktadırlar. Borçka ilçesinde çok büyük oranda Gürcü kökenli yurttaşlar yaşamakta ve Gürcüce lisanını kullanmaktadırlar. Daha içeri gidildikçe çeşitlilik artmakta ve Şavşat, Ardanuç ilçelerinde Ahıska Türklerinin varlıkları görülmektedir.

2.4.Artvin’in Sosyoekonomik Yapısı

Artvin ekonomisi % 80 oranında tarıma dayalıdır. Belli başlı tarım ürünleri Karadeniz kıyı şeridinde fındık, çay, mısır, turunçgiller, iç bölgelerde buğday, zeytin ve pirinç oluşturmaktadır. Bunun yanında hemen hemen bütün meyveler de yetişmektedir. Artvin il merkezinde sanayi kuruluşu olarak Lif Levha fabrikası bulunmaktadır. Önemli büyüklüğe sahip Hopa Limanı bölgenin ekonomisinin nispeten iç bölgelere nazaran daha canlı olmasını sağlamaktadır. Sovyetler Birliğinin

dağılması sonucu Türki Cumhuriyetleri, Gürcistan, Rusya ile artan ticaret neticesi ilin ticari hayatını hareketlendirmekle birlikte Nakliye ticaretini de olumlu yönde etkilemiştir. Çoruh nehri üzerine kurulmakta olan irili ufaklı barajlar üretime geçtiğinde sadece bölgenin enerji ihtiyacını karşılamanın yanında enerji ihracatı anlamında ülke ekonomisine de ciddi katkı sağlayacağı kaçınılmazdır. Barajların sulamada kullanımı tarım alanında da ciddi gelişmeler kaydedecektir.

Artvin’de kömür, bakır ve altın madenlerinin varlığı öteden beri bilinmektedir. Murgul Bakır İşletmeleri uzun yıllardır Kömür ve bakır madeni çıkarmaktadır. 1990’lardan itibaren Artvin’de Altın madeni çıkarılması konusunda çalışmalar yürütülmekte olup özellikle Altın madeni çıkarılması sırasında siyanür kullanılacak olması nedeniyle yöre halkı bu duruma direnmektedir. İdare ile yöre halkı arasında yıllardır davalar süregelmektedir.

Şekil 2.7. Çoruh Baraj gölü

Son yıllarda Artvin'in doğa güzellikleri ve tarihi dokusu ile turizmde ön plana çıkmaya başlamış ve giderek popülaritesi artmıştır.. Doğa Yürüyüşleri (Traking), oruh nehri üzerinde Rafting son yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir.

şekil 2.8. Rafting

şekil 2.9. Treacking/Yürüyüş

Şekil 2.10. Mancuna Şelalesi,

Şekil 2.11. Arhavi Çifte Köprü

Şekil 2.12. Karagöl

Şekil 2.13. Karagöl

2.5. Artvin'in Sosyokültürel Yapısı

Coğrafi konumu nedeniyle merkezden uzak ve kenarda oluşu nedeni ile Artvin yöresi ile ilgili folklorik çalışmalar yeteri kadar yapılamamıştır.

İstanbul Belediye Konservatuarı 1929 yılında yaptığı halk müziği derleme gezisinde Sinop, Giresun, Trabzon, Rize, Gümüşhane, Erzurum, Bayburt, Erzincan illerinde derleme çalışmaları yapmış, Artvin'e gitmemiştir. 1937 yılında Ankara Devlet Konservatuarı planlı derleme gezilerinden Trabzon ve Rize'ye gidilmiş, Artvin'e geçilmemiştir. *Turhan.S., Tan. Nail., Artvin Halk Müziğine Giriş, S.17.* 1937. 28 Temmuz- 2 Ağustos 1950 tarihleri arasında Muzaffer Sarısözen, Halil Bedii Yönetken ve Teknisyen Rıza Yetiş'ten oluşan derleme ekibi Artvin'e gitmiş ve derleme çalışmaları yapmıştır. Bu çalışmada armonika çalan Murat Coşkun, mey çalan Cevri Altıntaş, tulum çalan İdris Dursun, Ahmet ve Hasan Özbayrak , kemençe çalan Sefer Demir ve Yaşar Tuna kaynaklık etmişlerdir. *Turhan, Tan, 2001, S:17.*

2.5.1 Yayla Şenlikleri

Bölgede yıllardır süren yaylaya çıkma geleneği folklorik değerlerin üretilmesinde ve yaşatılmasında önemli yer tutmaktadır. Hayvanların kış aylarında yiyecek ihtiyaçlarının karşılanması amacı ile yaz aylarında çayırda yetişen otlar toplanır istif edilir ve depolanır. Bu sırada hayvanların yetişen otları yememesi için köylerden daha yüksek bölgelere (yaylalara) götürülür. Senenin en uzun günü olan 21 Haziran civarlarında (gündönümü diye adlandırılır) yaylaya çıkış başlar ve 2 ay kadar yayla yaşamı sürer. Yaylaya gidiş son yıllara kadar öküz arabaları ile yapılırken şimdilerde yolların gelişmesi ile birlikte kamyon veya kamyonetlerle yapılmaktadır. Yaylaya evin iş yapabilen en tecrübeli kadını götürülür. Yaylada kışın kullanmak üzere yağ, peynir, lor, süzme gibi süt ürünleri yapılır. Yaylaya çıkıldıktan sonraki 10-20 gün içerisinde köyden gençler ve orta yaşlılar toplanarak kalabalık bir topluluk halinde davul-zurna, akordeon, tulum, kemençe gibi halk çalgıları eşliğinde yayla ziyareti yapılır. Yollarda büyük bir coşku içinde halkoyunları oynanır, türküler, maniler, atmalar, deyişler söylenir, at yarışları, cirit atmalar ve güreşler tutulur. Yaylada 2-3 gün kalınır ve bu sürede de aynı şekilde eğlenceler tertip edilir ve yaylada kalan kişilerin moralleri yükseltilir. Bu gidiş sırasında köyün genç kızları ve kadınları yollarda pancar toplar, toplanan pancar kurutularak kışın çorba ve yemek yapımında kullanılır. Bu yüzden bu seyahat 'Pancaracı' diye adlandırılır. Bölgenin

belli başlı yaylaları; Kaçgar, Karçal, Bilbilan, Arsiyan, Sahara ve Kamera'dır.
Hacıbekiroğlu, Akalın, Sürmeli, 1994, s.32.

Şekil 2.14. Yaylaya çıkış

Şekil 2.15. Yayla yaşamından bir görüntü

2.5.2.Kış Eğlenceleri,

Coğrafi yapısının yüksek olması nedeniyle kış aylarında bölge uzun süre kar altında kalır. Gençler köyde evlerden topladıkları yiyeceklerle (un, patates, soğan vs.) ortaklaşa yemek yaparlar ve toplantılarında bu yemekleri yiyerek sohbetler yaparlar, yöreye ait maniler, türküler söyler yüzük saklama ve fincan oyunları oynarlar. Bu oyunlarda kaybedene çeşitli cezalar verilir. Bu ev sohbetlerinde Harfana denir. Yöreye ait yemeklerin başlıcaları; bişi, katmer, lokum, yatık döner (Çağ) kebabıdır. Halk oyunları oynanması, köyde veya dışarıdan gelen saz şairlerinin dinlenmesi toplantıları daha keyifli hale getirir.

Düğünlerde, bayramlarda ve özel günlerde davul zurna eşliğinde çeşitli eğlenceler ve oyunlarla birlikte güreş müsabakaları düzenlenir.

Şekil 2.16. Güreş

2.5.3 Düğünler

Düğünler bir yörenin bir çok folklorik özelliğinin yaşanıp yaşatıldığı olaydır. Araştırmadaki bilgiler araştırmayı yapan kişinin yörede uzun yıllar yaşamış ve katılarak gözlem yapmış olduğu bilgilerdir.

Yörede erkekler 14-15, kızlar 13-14 yaşlarında ergenlik çağına geldiklerinde büyükler çevreden çocuklarına uygun olabilecek eş bakmaya başlarlar. Eş dost kanalı ile yapılan önerilere 'say görme' denir. Karar

aşamasında erkek tarafı kız tarafını araştırır. Kız tarafını tanıyan kişiler kızın kendilerine uyup uymadığını, hal ve hareketlerinin uygunluğunu ve sağlık yönünden sorununun olup olmadığını araştırır. Buna da ‘ kız sarraflama ‘ denir. Aynı araştırmayı kız tarafı da erkeği araştırarak yapar. Karar verilmişse ‘ kız isteme ’ aşamasına geçilir. Kız istemeye ailenin büyüklerinin yanında kız tarafını tanıyan hatırı sayılır eş dostta dahil edilir. Kız isteme işlemi yerine getirildikten sonra kız tarafı kızı vermek istemezse; ‘ Hoş safa geldiniz ama bizim evlenecek kızımız yok, yitiğinizi başka yerde arayın’ derler. Eğer kız tarafı kızı vermeye niyetli ise ‘ hoş safa geldiniz, biz bir düşünelim, nasipse olur’ derler. Bu durum ikinci ziyaret için açık kapı bırakır. Eğer ilk ziyareti olumlu sonuçlanırsa taraflar ‘söz kesme’ işlemine geçer. Gelin adayı misafirler kahve ikram eder. Kahve ikramından sonra gelinin bahşişi verilir ve kız isteme işlemi tamamlanmış olur. Bu işlemden bir süre sonra erkek evinin ileri gelenleri gelinlerini görmek üzere kız evine ziyarete giderler. Gidenler ekonomik durumlarına göre para, takı takarlar veya birtakım hediyeler götürürlər. Bir süre sonra da erkek tarafı konu komşu ve çalgı eşliğinde gelin görmeye gelmek istediklerini bildirirler. Bunun için müsaade isterler. Kız tarafının yakınlarından veya komşularından herhangi birinde yakında ölüm olayı olmuşsa saygı gereği kız tarafı çalgı istemez. Bu durumu acısı olan komşu fark ederse kız evine gider ve gençlerin hayatında önemli dönüm noktası olan bu durumda çalgı için müsaade edebilirler ve kız evi bu izni alırsa erkek evine bu izni verir. Buna rağmen erkek tarafı saygı icabı gene de çalgı getirmeyebilir. Gelin, yakınları tarafından hazırlanır, giydirilir ve yakınlardan birisi tarafından misafirlerin huzuruna çıkarılır. Gelin odaya girerken kaynana veya ileri gelen birisi gelinin ayaklarına ‘yolluk’ denen bir kumaş serer. Gelin bu yolluk üzerinde yürüyerek gelir. Burada da gelenlerin ekonomik durumuna göre para, takı takılır veya getirilen hediyeler taktim edilir.

Bir süre sonra erkek tarafından birisi kız evine giderek gelin almak için tarih konuşulur. Bu işlem ‘kesim kesme’ olarak adlandırılır.

Başlık, uzun yıllar süregelmiş ancak son yıllarda giderek kaybolmuş geleneklerdendir. Gelinin yeni gittiği çevrede saygınlığının belirtisi olan başlık miktarı erkek ailesinin ekonomik durumu ile yakından ilgilidir. Folkorumuzda ekonomik yönden güçsüz erkeklerin sevdiklerine kavuşamaması üzerine yakılmış onlarca türkü ve maniler vardır.

Düğünlerin vazgeçilmezleri çalgılardır. Yörede genellikle açık alan çalgıları olması nedeniyle Davul-Zurna tercih edilmektedir. Çalgı işini erkek tarafı halleder. Çalgı düğünden 1 gün önce erkek evine gelip çalmaya başlar. Bu durum düğünün fiilen başladığının belirtisidir. Erkek tarafı komşuları dolaşarak gelin almaya kalabalık gurup halinde gidilmesi için taraf toplarlar. Gelini almaya gidecek bu guruba ‘makar’ denir. Gelin almaya gitmeden önce makar erkek evinde toplanır. Makarın içinden erkeklerden evli ve saygın bir kişi ‘sağdıç’ kadınlardan da ‘yenge’ olarak seçilir. Sağdıç düğün boyunca erkek tarafının sözcüsüdür ve kız tarafı ile iletişimi, adet ve geleneklerin yerine getirilmesini sağlar. Atlı ve yaya olarak makar sabah yola çıkar. Yolda çalgılar eşliğinde oyunlar oynanır, türküler söylenir. Kız tarafı gelen makarı karşılar. Makarın içindeki kadınlar, yenge başlarında olmak üzere ayrı bir odaya yerleştirilir.. O gece kadınlar kendi aralarında erkekler özellikle gençler de kendi aralarında çeşitli eğlenceler düzenler ve eğlenirler. Gece komşu evlerde konaklandıktan sonra ertesi sabah konaklamak üzere dağılan makar tekrar davul zurna eşliğinde düğün evine toplanır ve kahvaltı yapıldıktan sonra dönüş için hazırlıklar başlar. Bu arada makar kendi arasında para toplar ve geline takılır. Gelin evden çıkarılırken beline kuşak bağlayan kişi ve odanın kapısını tutan kişi erkek tarafından sağdıçtan veya yengeden bahşiş alırlar. Kız evindeki törenler tamamlanır ve dönüşe geçilir.

Dönüş yolunda da giderken olduğu gibi müzik eşliğinde oyunlar oynanır, türküler söylenir. Damadın köyüne yaklaşılmca gençler atları koştururlar ve bir nevi yarışır. Bu da damat evine makarın geri dönmekte olduğunun habercisidir. Yarış sonunda birinci gelen gence hediye verilir.

Hediye genelde kesilmiş hayvandır ve hediye alan genç diğer gençlerle birlikte akşam eğlencesinde yerler.

‘ Dönüş alayı kapıya varınca, sağdıcı bohçadan çerezi dönüş alayının üzerine serper. Silahını çekerek birkaç el ateş eder. Makar içerisindeki silahlılar da hep birden silahlarını ateşlerler. Gelin attan indirilmeden önce bir damızlık getirilir. Damızlık inek, düve, koyun veya keçi olabilir. Damızlığın kulağı kesilerek işaretlenir, bu damızlık gelinin malıdır. Ayrıca kız tarafı şişlik ister. Bunun içinde bir koç getirilir ve orada kesilerek kız tarafına teslim edilir. Bu esnada delikanlılar ‘delihorom’ oyununu oynarlar. *Tokdemir, 1993, s:91.*

2.5.4 Festivaller

Son yıllarda yörede yılın belli aylarında ve belli bölgelerinde festivaller düzenlenir. Bu Festivallerde halk topluca eğlenir, türküler söyler, Halkoyunları oynar, güreş müsabakaları düzenlenir. Ne yazık ki son zamanlarda festivallerde yöre müzikleri ile birlikte popüler ve arabesk müzikler de çalınıp söylenmektedir. Bölgenin belli başlı Festivalleri;

Kafkasör Kültür ve Sanat Festivali	Temmuz 1.Hafta sonu	Artvin Valiliği- Artvin Belediyesi	Kafkasör Mesire Yeri
Efkari Aşıklar Şenliği ve Karakucak Güreş Fest.	Temmuz 3. Hafta Sonu	Ardanuç Belediyesi	Ardanuç, Çuruspil Yaylası
Hopa Kültür, Sanat ve Deniz Festivali	Temmuz 2.Hafta Sonu	Hopa Belediyesi	Hopa İlçesi
Arhavi Uluslararası Kültür ve Sanat Festivali	Ağustos 3. Hafta	Arhavi İlçesi	Arhavi İlçesi
Sahara Pancarcı Festivali	Temmuz Son Hafta Sonu	Şavşat İlçesi	Şavşat İlçesi
Çoruh Kültür ve Sanat Festivali	Haziran 2. Hafta Sonu	Borçka Belediye- Kaymakamlık	Borçka İlçesi
Selikvan Yayka Şenliği	Ağustos 1.Hafta Sonu	Yusufeli Dağ Turizm ve Yayla Şenl.Derneği	Selikvan Yaylası
30 Ağustos Kaçkar Dağı Dostluk ve Sevgi Yürüyüşü	27 Ağustos-2 Eylül	Yusufeli Rafting ve Dağcılık Derneği	Yusufeli

Tablo 2.3.Artvin Başlıca Festivaller Tablosu, *Artvin Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2007, S:152*

Şekil 2.17. Kafkasör Festivali

Şekil 2.18. Boğa Güreşi

2.5.5 Halk algıları

- **Tulum;**

Keçi ve Oğlak derisinden, gövdenin bir koluna delikli kamaş takılarak ve üflenerek çalınan bir çalgıdır.

Şekil 2.19. Tulum

- **Akordeon;**

Kars tarafından Artvin'e gelip bölgede kabul gören bir çalgıdır. Özellikle Halk Oyunlarına eşlik eder.

Şekil 2.20. Akordeon

Davul – Zurna;

Yörenin en belirgin ve çokça kullanılan müzik aletidir. Halk Oyunlar Müziklerinde kullanılır,

Bölgede kullanılan Zurna; Ege Bölgesinde kullanılan Kaba Zurnanın Cura zurnasıdır.

Şekil 2.21. Zurna

Şekil 2.22. Davul

- **Bağlama;**
Ekseriyetle aşıklar kullanır. Halkın arasında kullanımı son yıllarda artmıştır.

Şekil 2.23. Bağlama

Yörede yetişmiş hatırı sayılır miktarda Ozan vardır. Bunlardan;

- **CESİMİ**

- DERYA
- DERYAMİ
- DİDARİ
- EFKARİ
- ELFAZİ
- ESRARİ
- FAHRİ
- FİRAKİ
- FİGANİ
- HAKKİ
- HIFZİ
- HİCRANİ
- HUZURİ
- İKRARİ
- İRŞADİ
- İZHARİ
- İZİNİ
- KAHİRİ
- KAYNARİ
- KEŞFİ
- MAHCUBİ
- MAHİRİ
- MUHİBBİ
- NİDASIZ
- OSMAN
- ÖZERİ
- PERVARİ
- RECAİ
- SAİDİ
- SIDKİ
- SUZANİ
- ŞAMİLİ
- ŞERİFİ
- ŞİRİNİ
- ŞÖHRETİ
- YARIMİ
- TEKMİLİ
- ZUHURİ

Sayılabılır. *Gökalp, ?, S.7-12*

2.1.1 Halk Oyunları

Artvin, Halk Oyunları bakımından sahil kesimi ve iç bölgeler olmak üzere iki ayrı bölgesel çeşitlilik gösterir. Kültürel olarak özellikle şive, gelenek-görenek, giysiler bakımından da bu farkları görmek mümkündür. Halk Oyunları sahil kesiminde genellikle 7/8 lik ölçülerde tulum ve cura zurna eşliğinde oynanırken iç kesimlerde 2/4, 4/4, 5/8 ve 7/8, 7/16, 9/8 ve 9/16 lik ölçülerde davul-zurna, akordeon ve tulum eşliğinde oynanmaktadır. Bölgenin genel karakteristiği oyunların Horon ve Bar şeklinde oynanmasıdır. Horon, coğrafi durumun, iklimin insan vücudu ve ruhu üzerindeki tesirlerini gösteren bir oyundur. Onlarda Karadeniz kıyıları halkının asabi, titiz, çevik, canlı ve sert karakteri bütün hüviyetiyle görünür. *Yönetken, 2006, S: 72.* Horonlar halka şekline oynanır ve birlikteliği simgeler.

Şekil 2.24 Horon

Şekil 2.25 Bar

Borel, Halhas Moğolları ve Tonnu Uranh Türklerinde kullanılan davula PAR veya BAR adı verilmektedir. Çağatayca'da ise her cins deriye de BAR adı verilmekte olup bir yüzünde geyik diğer yüzünde at resmi bulunan davullara da BAR adı verilmekte idi. Şamanlarda çeşitli şekillerle donatılmış davulları samur veya tavşan ayağından yapılmış tokmaklarla çalıp oynarlardı. Bar bir anlamda kardeşlik, dadaşlık, birlik ve el ele kol kola kaynaşmak demektir. Barlar kızlı erkekli karışık olduğu gibi yalnızca kızlar ve erkekler birlikte halka şeklinde oynanmaktadır.

	Sahil Kesimi	İç Kesimler
Enstrümanlar	Tulum	Davul-Zurna
	Cura Zurna	Tulum
		Akordeon
Ritmik Yapı	7/8	Mey, Bağlama 2/4 4/4
		7/8, 7/16
		9/8, 9/16

Tablo 2.4. Artvin'in Müzikal Özellikleri

Artvin'de oynanan belli başlı oyunlar;

1	Acara Sarması (Horomi)
2	Acara Kız
3	Ağır Bar (Üçayak)
4	Ahçik Barı (Kız Barı)
5	Akıska (Akuşka-Alkıştı)
6	Arhavi Canlısı
7	Arhavi Temurağası
8	Aşırma Barı
9	Atabarı (Artvin Barı)
10	Birgel
11	Borçka Horonu
12	Cezayir Ağırması
13	Cilveloy
14	Coşkun Çoruh
15	Çalika

16	Daldalan (Daldolan)
17	Deli Horon (Saliyabasa)
18	Deli Kız (Kız Belin İncedir)
19	Develi
20	Döne (Döney)
21	Düz Horon (Adı Horon)
22	Gülemler
23	Hançer Barı
24	Sıksaray (Hemşin Oyunu)
25	Hemşin Horonu
26	Hoş Bilezik
27	İsator Sallaması
28	Kobak Havası (Yol Havası)
29	Kaç Gel (Kaçıgel)
30	Kapani
31	Karabağ
32	Karadeniz
33	Kazaska
34	Kız Horonu (Roza) Türkü Sözlü
35	Kobak
36	Koçeri (Koççarı)
37	Kurt Barı
38	Laçın Barı
39	Lele Barı
40	Livane (Artvin'in Eski Adı)
41	Mektepli Tamzarası
42	Mendo Barı
43	Murgul Basması (Çifte Basma-Çift Ayak)
44	Ondört (Dasni Corç)
45	Orta Batum
46	Papilat
47	Refo
48	Sallama
49	Saliyabasa (Deli Horon Oyunundan alma)
50	Sarhoş Barı
51	Sarı Seyran (Sarı Zambak)
52	Sarı Çiçek (Sarı Kız)
53	Sarma
54	Sasa
55	Sol Ayak Barı
56	Sürmeli Barı
57	Sahlan (Şeyha)
58	Şavşat (Ağır Bar)

59	Tamara (Taşkıran)
60	Tanzara (Tamzara)
61	Tarama
62	Tavuk Barı
63	Tersine
64	Teşi
65	Uzun Dere (İnce Dere)
66	Üçayak
67	Ürüm (Dört Kilise Titremesi)
68	Vazriya Düz Horonu
69	Yengecan
70	Zurna Horonu

Tablo 2.5. Artvin'deki Halkoyunları. *Şahin, Şahin, Akalın, 1997, S: 197-198*

3. ARTVIN HALK OYUNLARINDAN ATABARI, CİLVELOY, DELİHORON, DÜZHORON, ÇİFTCANDARMA, MENDOBAR VE SARIÇİÇEK OYUN MÜZİKLERİNİN İNCELENMESİ

Artvin Oyun Müzikleri genelde 2/4, 4/4, 5/8, 6/8 ve 10/8 lik olarak notaya alınmıştır. 3 Ocak 2017 tarihinde Haliç Üniversitesi Konservatuvarında 2 nci Tez Danışmanım Sayın Yücel Paşmakçı ile yaptığım konu ile ilgili görüşmede Yücel Paşmakçı; ‘ Artvin’de 5/8 lik ölçü ile yazılan oyun müziklerinde her zaman bir soru işareti vardır diye düşünürüm. Aslında 9/8, 9/16 veya 18/16 lık ölçü ile yazılması gerekmektedir. 5/8 lik ölçünün 3 lüsünün 2 ci 1/8 lik vuruşunda 1/16 lık kadar fazlalık vardır. Bu da 2 adet 5/8 lik vuruştan 1/16 lık çıkarılırsa ortaya 9/8 lik ölçü kalır ki ritm de buna göre hızlanarak vurulur’ görüşünü belirtmektedir. Yöreden elde edilen eski kayıtlar ile 2017 de yapılan yeni kayıtları bu görüşü dikkate alarak notaya alındı.

Ege Üniversitesi Konservatuvarı öğrencilerinden Sezgin Güler’in 1999 yılında Yüksek Lisans tezi için Artvin Ardanuç ilçesi Kızılcık Köyünden yörede bilinen Zurna icracısı Yasin Torun ve Davul icracısı Mumin Kara ile İstanbul Teknik Üniversitesi Konservatuvarı mezunu Erdem İlkay’ın zurna, Haliç Üniversitesi Konservatuvarı öğrencisi Can Demir’in davul ile 2017 yılında ve yine yörede iyi bilinen ve Ankara’da uzun yıllar Halk Oyun ekiplerine Akordeon ile eşlik eden Nurettin Demir’in 2017 de tarafımdan kayda alınan icraları notaya alındı ve TRT Müzik Dairesi Repertuarındaki notalar ve yine TRT Müzik Dairesinin 2010 yılında Ulus Müzik kanalı ile çıkarttığı 182 Arşiv Seri Numarası ile ‘İl İl Ezgi Notaları İle Halk Oyunlarımız Artvin’ Dvd+Cvd’ deki notalar karşılaştırıldı.

Şekil 3.1. Zurnada Yasin Torun Davulda Mumin Kara

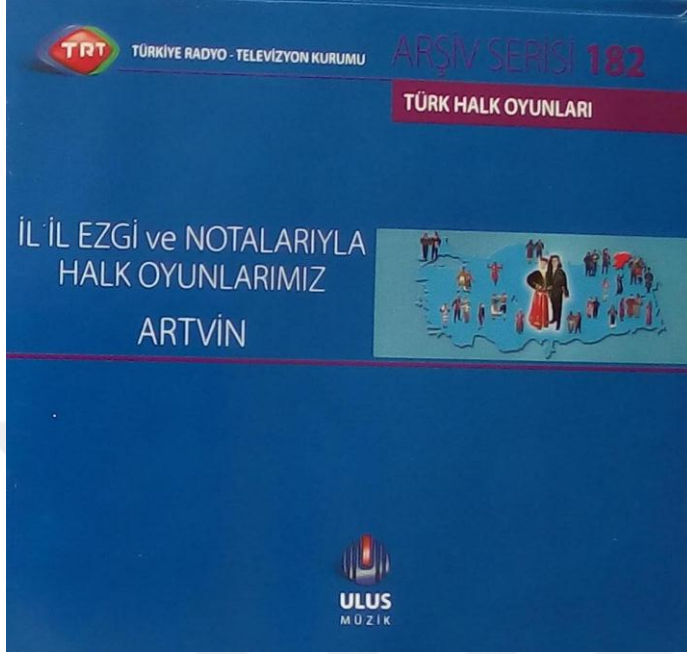
Şekil 3.2. Zurnada Erdem İlkey, Davulda Can Demir

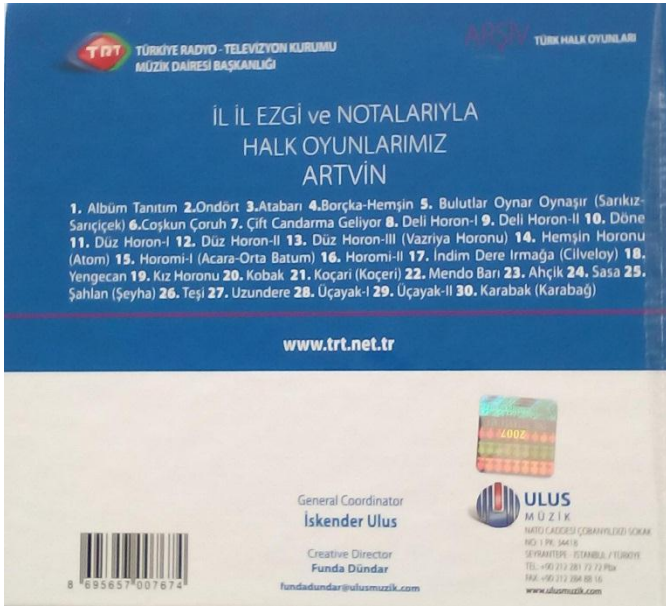
Şekil 3.3 Zurnada Sofi Dede, Davulda Neşet Ural ve Uğur Ural

Şekil 3.4 Akordeon İcracısı Nurettin Demir, Eşi Hatice Hanım ve Nevzat Pehlivan

Şekil 3.3 TRT M.D. sinin DVD/CD Önkapağı

Şekil 3.6 TRT M.D. sinin DVD/CD Arka Kapağı

DVD			
1- Onüçler	Yüre : Arifin	9- Dül Hürriyet II	Yüre : Arifin
Kaymakçı : Ömer Akın		Deniz : İsmail Hakkı	
Deniz : Serkan		Özgür : Necmi Özgürler	
Nezari : Serkan		Nezari : Serkan	
2- Ataların	Yüre : Arifin	10- Dine	Yüre : Arifin
Kaymakçı : İsmail Hakkı		Kaymakçı : İsmail Hakkı	
Deniz : Mustafa Özgürler		Deniz : Necmi Özgürler	
Nezari : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Solmaz : Mustafa Özgürler		11- Dül Hürriyet I	Yüre : Arifin
3- Borçlu Hürriyet	Yüre : Arifin	Kaymakçı : İsmail Hakkı	
Kaymakçı : Serkan		Deniz : Serkan	
Deniz : İsmail Hakkı		Nezari : Serkan	
Nezari : Serkan		12- Dül Hürriyet II	Yüre : Arifin
4- Bulutlar Önce Önce	Yüre : Arifin	Kaymakçı : Serkan	
(Serkan-Serkan)		Deniz : Necmi Özgürler	
Yüre : Arifin		Nezari : Serkan	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		13- Dül Hürriyet III (Yüreli Hürriyet)	Yüre : Arifin
Deniz : Mustafa Özgürler		Kaymakçı : İsmail Hakkı	
Nezari : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Solmaz : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
5- Çiğdem Çiğdem	Yüre : Arifin	14- Hürriyet Hürriyet Üstümü	Yüre : Arifin
Kaymakçı : İsmail Hakkı		Kaymakçı : İsmail Hakkı	
Deniz : Necmi Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Nezari : Serkan		Nezari : Serkan	
6- Çiğdem Çiğdem	Yüre : Arifin	15- Hürriyet (Acem-Orta Batım)	Yüre : Arifin
Kaymakçı : İsmail Hakkı		Kaymakçı : İsmail Hakkı	
Deniz : Necmi Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Nezari : Serkan		Nezari : Serkan	
7- Çiğdem Çiğdem	Yüre : Arifin		
Kaymakçı : İsmail Hakkı			
Deniz : Mustafa Özgürler			
Nezari : Serkan			
8- Dül Hürriyet	Yüre : Arifin		
Kaymakçı : İsmail Hakkı			
Deniz : Necmi Özgürler			
Nezari : Serkan			

Şekil 3.7 TRT M. sınıfı DVD/CD sinin Eser Listesi 1. Yüzü

16- Hürriyet II (Acem)		23- Arifin	
Yüre : Arifin		Yüre : Arifin	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Kaymakçı : Serkan	
Deniz : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Nezari : Serkan		Nezari : Serkan	
17- İsmail Hürriyet (Hürriyet)	Yüre : Arifin	24- İsmail	Yüre : Arifin
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Kaymakçı : Serkan	
Deniz : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Nezari : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Solmaz : Mustafa Özgürler		25- İsmail (Şeyha)	Yüre : Arifin
18- Yüreli Hürriyet	Yüre : Arifin	Kaymakçı : İsmail Hakkı	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Deniz : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Nezari : Serkan		26- İsmail	Yüre : Arifin
19- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin	Kaymakçı : Mustafa Özgürler	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Deniz : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Nezari : Serkan		27- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin
20- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin	Kaymakçı : Mustafa Özgürler	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Deniz : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Nezari : Serkan		28- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin
21- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin	Kaymakçı : Mustafa Özgürler	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Deniz : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Nezari : Serkan		29- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin
22- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin	Kaymakçı : Mustafa Özgürler	
Kaymakçı : Mustafa Özgürler		Deniz : Mustafa Özgürler	
Deniz : Mustafa Özgürler		Nezari : Serkan	
Nezari : Serkan		30- İsmail Hürriyet	Yüre : Arifin
		Kaymakçı : Mustafa Özgürler	
		Deniz : Mustafa Özgürler	
		Nezari : Serkan	

Şekil 3.8 TRT M. sınıfı DVD/CD sinin Eser Listesi 2. Yüzü

İncelenen notaların birbirleriyle karşılaştırılmasında şu yöntem izlenmiştir;

Her eserin benzer melodileri alt alta portelere yazılmış ve her portenin yanına ilgili notanın tablodaki numarası konulmuştur. Örnek; Atabarı karşılaştırma tablosundaki ilk notasının (Yasin Torun icrası) isminin başındaki (1) numara karşılaştırma tablosundaki portenin sonunda da (1) olarak belirtilmiştir. Böylelikle melodiler alt alta portelere yazılarak daha yakından karşılaştırılıp icralar kolay incelenebilmiştir.

3.1. Atabarı oyun ezgisinin form ve müzikal yapı bakımından incelenmesi

3.1.1. Ezginin kültürel açıdan incelenmesi

Atabarı adından da anlaşılacağı gibi BAR şeklinde oynanmaktadır. Artvin Barı olarak bilinen oyun 1936-1937 yıllarında İstanbul'da düzenlenen Balkan Festivali sırasında Atatürk'ün huzurunda oynanmış, Atatürk'ün büyük beğenisini kazanmış hatta oyuna dahil olması sonucu ekibin Artvin'e dönüşü sonrası ismi Atabarı olarak değişmiştir. Ekip, Halvaşi Servet Bey'in başkanlığında Hüseyin, Murat, Ahmet, Ziver, Tahsin ve Ali Bey'lerden kuruludur. Dolmabahçe sarayında gerçekleşen Festivali Atatürk özellikle izlemektedir. Artvin ekibinin gösterilerini sunacağı geceye de gelen Atatürk Artvin barı oynanırken kendisi de oyuna dahil olmuş ve oynamıştır. *Hacıbekiroğlu, Akalın, Sürmeli, 1994, s.101*

Murat Coşkun o geceyi şöyle anlatmıştır:

Oyunlarımız: Düzhoron, Delihoron, Sasa, Artvinbarı adı ile oynayacağımız bugünkü Atabarı idi. Oyunlar 5'er dakika ile sınırlıydı. Çağrıldık diğer oyunlar bitip sıra Artvin barına gelince salon çinladı. Öteden beri Ata'yı gözle izliyordum. Yerinden kalktı, piste doğru ilerledi. Ziver'le Hüseyin Gürel'in arasında oyuna girdi. Ata'yı gören diğer büyükler de katıldılar. Oyuncular yirmibeş otuz kişi oldu, ben de ter pınar gibi akmaya başladı. Ata'nın oyununa çalgı çalmak zordu. Gecenin en coşkun bölümü olan bu an yirmi dakika sürdü, Ata ve yanındakiler ayrıldıktan sonra bizler Maradit Delihoromu adı ile 'şimdiki Hemşin Horomu'

oynadık be gösteri bitti. Park Otel’de ekiplere verilen yemekte Ata özel beğeni ile Artvin ekibine birer kadeh rakı sundular. Bizler teşekkür ile karşılık verince üçer tane badem verdiler. Yemedik, sakladık. Artvin’e dönünce Valimiz gezi izlenimlerimizi dinlemek üzere bizleri topladı. Biz de anılar arasında Ata’nın bizimle oyun oynadığını anlattık. Bademleri de kendilerine sunduk.

İşte bu izlenimlerin verdiği duygu ve düşünce ile barın adının Atamızın adı ile ölümsüzleştirilmesini ve Vali Bey’in bizlere önder olmasını istedik. Uygun buldular. Anımsadığıma göre, Ata’ya çekilen tel, şu anlamda idi: Balkan Festivalinde ekibimizle lütfederek oynadığınız Artvin Barını ‘ATABARI’ olarak adınızla ölümsüzleştirmek istiyoruz, izninizi dileriz. Gelen yanıt (Cevapta) ise uygun bulunduğu ‘Muvaafaktır’ şeklinde belirtilmekte idi. Hacıbekiroğlu, Akalın, Sürmeli, 1994, s.101

O tarihten günümüze kadar oyunun adı Atabarı olarak bilinmektedir.

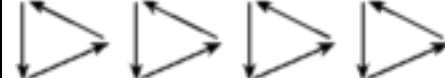
Atabarı oyunu kızlar ve erkekler tarafından ayrı ayrı oynandığı gibi kızlı erkekli karışık olarak, halka şeklinde oynanmakta olup sözlüdür.

3.1.2. Kayıtların incelenmesi

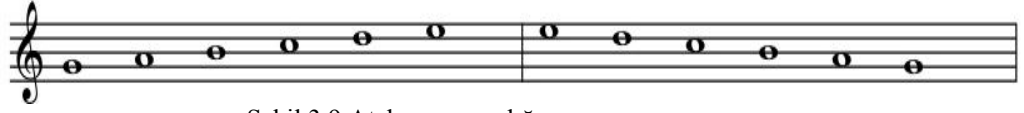
Aşağıda tablodaki 5 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	Nota No	Ölçü	Kaynak Kişi	Derleyen/Kayıt Yapan	Derleme/İnceleme Yılı	Notaya Alan
1. ATABARI	Kayıt	Artvin		6/8	Zurna:Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2. ATABARI	Kayıt	Artvin		6/8	Zurna: Erdem İlkay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3. ATABARI	TRT Müzik Dairesi	Artvin	139	12/8	Artvin Ekibi	Muzaffer Sarısözen	1978	Muzaffer Sarısözen
4. ATABARI	TRT Müzik Dairesi	Artvin	139	6/8	Yöre Ekibi	Muzaffer Sarısözen	1978	Muzaffer Sarısözen
5. ATABARI	Kayıt	Artvin		6/8	Akordeon: Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.1 Atabarı Kayıtları

6/8	
12/8	

Tablo 3.2 Atabarı Tartım (Ölçü) Tablosu,

Şekil 3.9 Atabarı ses aralığı

- Ezgi 'sol-mi' ses aralığında seyrederek.
- Karar sesi 'LA' olup Si notası b2 arızası (koma) alır.

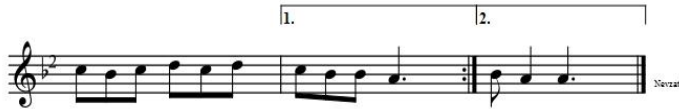
ATABARI

Artvin

Notaya Alan: Nevzat Pehlivanı

3x ♩ = 140

Tarih: 25.05.2017

İcracılar;
Zurna: Yasin Torun
Davul: Mumin Kara
1999

Şekil 3.10 Atabarı 1999 Kaydı Notası

ATABARI

Artvin

Nota:Nevzat Pehlivan

Tarih:25.04.2017

$3x \text{ } \text{♩} = 130$

1. 2.

Nevzat

İcracılar:
Erdem İlkay-Zurna
Can Demir-Davul
2017

Şekil 3.11 Atabarı 2017 Kaydı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO:139
İNCELEME TARİHİ: 22.2.1976

YÖRESİ
ARTVIN

KİMDEN ALINDIĞI
ARTVIN EKİBİ

SÜRESİ:

DERLEYEN
MUZAFFER SARISOZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

ATABAR

cembaba

Şekil 3.12 TRT Müzik Dairesi 139 Repertuar Nolu Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN :979-0-037-00285-6

Rep no:139

Yöre
Artvin

ATABARI

Derleyen
Muzaffer Sarısözen

Kaynak kişi
Yöre Ekibi

Derleme tarihi

Süre : ♩ = 360

Notaya Alan
Muzaffer Sarısözen

Ata barıdır barı
Bahçada gordum yarı
Sesladım ses vermadi
Ağladi zarı zarı

Şekil 3.13 Atabarı TRT Müzik Dairesi ISMN: 979 -0-037-00285-6 sayılı notası

ATABARI

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

♩ = 288

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 3.14 Atabarı 2017 Nurettin Demir Kaydı

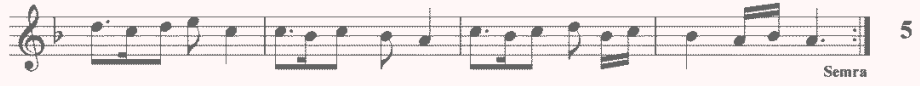
ATABARI

Artvin

The image displays a musical score for the piece "ATABARI" from Artvin. The score is written in ten staves, each representing a different version or variation of the melody. The first five staves are in 6/8 time and B-flat major. The sixth and seventh staves are in 2/4 time and B-flat major, featuring first and second endings. The eighth staff is in 12/8 time and B-flat major. The ninth and tenth staves are in 6/8 time and B-flat major. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and repeat signs with first and second endings.

Şekil 3.15 Atabarı notalarının karşılaştırılması

ATABARI - 2. Sayfa

- No 1 ; Yasin Torun : Zurna , Mumin Kara : Davul , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 1999
No 2 ; Erdem İlkay: Zurna , Can Demir : Davul , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 2017
No 3 ; Kaynak Kişi : Artvin Ekibi , Derleyen : Muzaffer Sarısözen , Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen ,
TRT Nota No; 139 , İnceleme Tarihi : 1978
No 4 ; Kaynak Kişi : Yöre Ekibi , Derleyen : Muzaffer Sarısözen , Notaya Alan : Muzaffer Sarısözen ,
TRT Nota No; 139 , Derleme Tarihi ; -
No 5 ; Kaynak Kişi : Nurettin Demir , Akordeon , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi ; 06.06.2017

Şekil 3.16 Atabari Notalarının karşılaştırılması

3.2. Cilveloy oyun ezgisinin form ve müzikal yapı bakımından incelenmesi

3.2.1. Ezgisinin kültürel açıdan incelenmesi

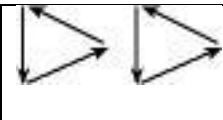
Halka biçiminde oynanan kız oyunudur. Adından da anlaşılacağı gibi cilve ve beğenilme temaları işlenmektedir. Halka şeklinde oynanır. Düğün ve çeşitli eğlencelerde oynanan bu oyunun sözlü bölümleri de oyun esnasında oynayanlar tarafından söylenir.

3.2.2. Kayıtların incelenmesi

Aşağıda tablodaki 5 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	TRT Nota No	Ölçü	Kaynak Kişi	Derleyen	Derleme/ İnceleme Yılı	Notaya Alan
1.Cilveloy	Kayıt	Artvin		6/8	Zurna:Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2.Cilveloy	Kayıt	Artvin		6/8	Zurna: Erdem İlklay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3.Cilveloy	TRT Müzik Dairesi	Artvin	1109	6/8	Osman Aksu	Muzaffer Sarısözen	1949	Muzaffer Sarısözen
4.Cilveloy	TRT Müzik Dairesi	Artvin	1109	6/8	Osman Aksu	Muzaffer Sarısözen		Muzaffer Sarısözen
5.Cilveloy	Kayıt	Artvin		6/8	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.3 Cilveloy Kayıtları

6/8	
-----	---

Tablo 3.4 .Cilveloy Tartım (Ölçü) tablosu

CİLVELOY

Artvin

Nota:Nevzat Pehlivan

Tarih:25.04.2017

$3x \text{ } \text{♪} = 188$

The musical notation for the 1999 recording of Cilveloy consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The tempo is indicated as $3x \text{ } \text{♪} = 188$. The melody is written in a single line across three staves, with repeat signs at the beginning and end. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and a final double bar line with repeat dots.

İcracılar;
Zurna: Yasin Torun
Davul: Mumin Kara
1999

Şekil 3.18 Cilveloy 1999 Kayıt Notası

CİLVELOY

Artvin

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

Tarih: 15.05.2017

$3x \text{ } \text{♪} = 140$

The musical notation for the 2017 recording of Cilveloy consists of two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 6/8 time signature. The tempo is indicated as $3x \text{ } \text{♪} = 140$. The melody is written in a single line across two staves, with repeat signs at the beginning and end. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and a final double bar line with repeat dots.

Çalanlar
Zurna: Erdem İlkay
Davul: Can Demir
2017

Şekil 3.19 Cilveloy 2017 Kayıt Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN :979-0-037-00299-3

Rep no: 1109

Yöre
Artvin

Kaynak kişi
Osman Aksu

İNDİM DERE IRMAĞA
(Cilveloy)

Derleyen
Muzaffer Sarısözen

Derleme tarihi

Süre : = 360

Notaya Alan
Muzaffer Sarısözen

En dim de re ir__ ma ğa hoy na na yı da cil__ ve loy na na yı da

Zey tin da li kır__ ma ha hoy na na yı da cil__ ve loy na na yı da

Şekil 3.21 TRT M.D. ISMN 979-0-037-00299-3 nolu Notası

CİLVELOY

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

$\text{♩} = 288$

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 22 Cilveloy 2017 Nurettin Demir Kaydı

CİLVELOY
'İNDİM DERE IRMAĞA'

ARTVİN

$3 \times \text{♩} = 188$

$\text{♩} = 140$

Süre-

$\text{♩} = 288$

Şekil 3.23 Cilveloy Notaları Karşılaştırılması

3.3. Delihoron Ezgisinin Form Ve Müzikal Bakımdan İncelenmesi

3.3.1 Ezginin kültürel açıdan incelenmesi

Delihoron, adından da anlaşılacağı üzere delikanlıların yüksek enerji sarf ederek oynadıkları bir oyundur. Halka şekline onandır, figürler sert ve çeviktir. Başarılmış bir olayın sonunda ve özellikle kutlama maksadıyla oynanır. Düğün sırasında kız evinden gelin çıkarılıp erkek evine gelindiğinde gençlerin hemen orada bir araya gelip Delihoron oynamaları gibi. Yörede Delihoron oyunu ile ilgili ‘Delihoron oynanan yerde ot bitmez’ diye bir deyim vardır. Sözsüz oynanan bir oyundur.

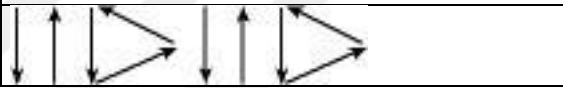
3.3.2. Kayıtların İncelenmesi

Delihoron oyun müziği 1950 yılında Muzaffer Sarısözen, Halil Bedi Yönetken ve Rıza Yetiş ekibi tarafından yapılan çalışmada derlenmiştir. *Turhan, Tan.2001:17.*

Aşağıda tablodaki 10 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	Nota No	Ölçü	Kaynak Kişi	Derleyen	Deleme Yılı	Notaya Alan
1. Delihoron	Kayıt	Artvin		5/8	Zurna: Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2. Delihoron	Kayıt	Artvin		7/16	Zurna: Erdem İlkay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3. Delihoron 1	TRT Müzik Dairesi	Artvin	619	5/8	Nurettin Demir	Altan Demirel	1970	Altan Demirel
4. Delihoron 2 Şavşat Zurna Horonu	TRT Müzik Dairesi	Artvin-Şavşat	618	10/8	Nurettin Demir	Altan Demirel	1970	Altan Demirel
5. Delihoron 3	TRT Müzik Dairesi	Artvin	624	5/8	Nurettin Demir	Altan Demirel	1970	Altan Demirel
6. Delihoron 1	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00290-0	5/8	Yöre Ekibi	Necmi Öngüner	1975	Suat İnce
7. Delihoron 2	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00291-7	5/8	Yöre Ekibi	Necmi Öngüner	1975	Suat İnce
8. Delihoron	Kayıt	Artvin		9/16	Zurna: Sofi Dede Davul: Neşet Ural	Uğur Ural	1997	Nevzat Pehlivan
9. Delihoron 1	Kayıt	Artvin		9/16	Akordeon: Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
10. Delihoron 2	Kayıt	Artvin		10/8	Akordeon: Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.5.Delihoron Kayıtları

5/8	
7/16	
9/16	
10/8	

Tablo 3.6.Delihoron Tartım (Ölçü) Tablosu

Şekil 3.25 Delihoron Ses Aralığı

- Ezgi Sol-Fa ses aralığında seyreder.
- Karar sesi 'LA' olup herhan gibir koma sesi almaz.

DELİHORON

Artvin

Notaya alan; Nevzat Pehlivan

♩ = 155

Tarih: 25.05.2017

1. 2.

5

10

14

18

22

26

Nevzat

ÇALANLAR
Zurna: Yasin Torun
Davul: Mumin Kara
1999

Şekil 3.26 1999 Yılı Kayıt Notası

DELİHORON

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivanı

$\text{♩} = 196$

Tarih: 25.05.2017

ÇALANLAR
Zurna: Erdem İlkay
Davul; Can Demir
2017

Şekil 3.27. 2017 Yılı Kayıt Notası

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR NO ; 619
İNCELEME TARİHİ ; 21 . 06. 2005

DERLEYEN
ALTAN DEMİREL

YÖRE
ARTVİN

DELİ HORON -1

DERLEME TARİHİ
1970

KAYNAK KİŞİ
NURETTİN DEMİR

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE : ♩ ♩ = 48

SON

Dr.Semra

Not ; Akordeon icrasından yazılmıştır.

Şekil 3.28 TRT Repertuarı 619 Numaralı Delihoron-1- notası

T.R.T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR No: 618
İNCELEME TARİHİ : 23. 05. 2005

DERLEYEN
ALTAN DEMİREL

YÖRE
ARTVIN
KAYNAK KİŞİ
NURETTİN DEMİR

DELİ HORON -2-
(Şavşat Zurna Horonu)

DERLEME TARİHİ
1970

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÜRE: ♩ = 54

Cengiz

Not : Akordeon icrasından yazılmıştır.

Şekil 3.29 TRT Repertuarı 618 Numaralı Delihoron 2 Notası

T.R.T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR No: 624
İNCELEME TARİHİ : 23. 06. 2005

DERLEYEN
ALTAN DEMİREL

YÖRE
ARTVİN
KAYNAK KİŞİ
NURETTİN DEMİR

DELİ HORON -3-

DERLEME TARİHİ
1970

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

SÖRE: ♩. = 46

Cengiz

Not : Akordeon icrasından yazılmıştır.

Şekil 3.30 TRT Repertuarı 624 Numaralı Delihoron -3- Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN : 979-0-037-00290-0

Yöre
Artvin

DELİ HORON -1

Derleyen
Necmi Öngüner

Kaynak kişi
Yöre ekibi

Derleme tarihi
1975

Süre : $\frac{1}{2}$ = 260

Notaya Alan
Suat İnce

Şekil 3.31 TRT Müzik Dairesi ISMN 979-0-037-00290-0 Delihoron -1- Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN : 979-0-037-00291-7

Yöre
Artvin

DELİ HORON -2

Derleyen
Necmi Öngüner

Kaynak kişi
Yöre ekibi

Derleme tarihi
1975

Süre : $\text{♩} = 260$

Notaya Alan
Suat İnce

Şekil 3.32 TRT M.D.ISMN 979-0-037-00291-7 Numaralı Notası

DELİ HORON

Yöresi: Artvin-Şavşat
Kimden Alındığı: Sofi Dede

Derleyen: Uğur Oral
Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

The musical score for "Delihoron" is written in 9/16 time and consists of eight staves of music. The notation is in treble clef and includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The score is divided into measures, with bar numbers 6, 11, 17, 23, 28, 33, and 38 indicated at the beginning of their respective staves. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often grouped together, and includes some rests. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the eighth staff.

Şekil 3.33 Delihoron 1997 yılı Kayıt Notası

DELİHORON 1

Artvin

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

♩ = 432

§

Son

Akordeon: Nurettin Demir

2017

Şekil 34 Delihoron 1 Nurettin Demir Kaydı

DELİHORON 2

Artvin

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

$\text{♩} = 160$

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 3.35. Delihoron 2, 2017 Nurettin Demir Kaydı

DELİHORON

^{5x} ♩ = 155

[♩] = 288

^{5x} ♩ = 48

^{5x} ♩ = 54

^{5x} ♩ = 46

[♩] = 260

Şekil 3.36 Delihoron Notaları Karşılaştırılması

♩ = 260

7

8

♩ = 432

9

♩ = 160

10

1

2

3

4

5

6

Şekil 3.37 Delihoron Notaları Karşılaştırılması

7

8

9

10

- No:1; Yasin Torun: Zurna, Mumin Kara: Davul, Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt: Sezgin Güler, Kayıt Tarihi: 1999
 No 2; Erdem İlkey:Zurna, Can Demir: Davul, Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017
 No 3; DELİHORON 1; Kaynak Kişi; Nurettin Demir, Derleyen ve Notaya Alan: Altan Demirel, TRT Nota No: 619, D.Tarihi: 1970
 No 4; DELİHORON 2; Kaynak Kişi: Nurettin Demir, Derleyen ve Notaya Alan: Altan Demirel, TRT Nota No: 618 D.Tarihi: 1970
 No 5; DELİHORON 3; Kaynak Kişi: Nurettin Demir, Derleyen ve Notaya Alan: Altan Demirel, TRT Nota No: 624, D.Tarihi: 1970
 No 6; DELİHORON 1; Kaynak: Yöre Ekibi, Derleyen: Necmi Öngüner, Notaya Alan; Suat İnce, D.Tarihi; 1975
 No 7; DELİHORON 2; Kaynak; Yöre Ekibi, Derleyen: Necmi Öngüner, Notaya Alan: Suat İnce, D.Tarihi: 1975
 No 8; Sofi Dede: Zurna, Neşet Ural: Davul, Kayıt: Uğur Ural, Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi; 1997
 No 9; DELİHORON 1; Nurettin Demir:Akordeon, Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017
 No 10; DELİHORON 2; Nurettin Demir: Akordeon, Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017

Şekil 3.38 Delihoron Notaları Karşılaştırılması

3.4. Düzhoron oyun ezgisinin form ve müzikal yapı bakımından incelenmesi

3.4.1. Ezginin kültürel açıdan incelenmesi

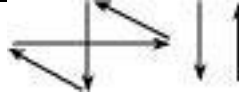

Oyun yörede Durgun Çoruh olarak ta bilinmektedir. Adını Çoruh nehrinin durgun halinden aldığı sanılmaktadır. Düğünlerde kız ve erkek tarafının birlikte yeni kurulan dostlukların pekiştirilmesi amacıyla özellikle yüz açımı esnasında halka şeklinde oynanır. Sözlü bir oyun şeklidir.

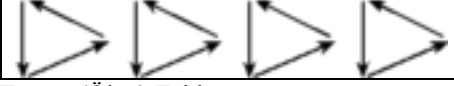
3.4.2. Kayıtların incelenmesi

Aşağıda tablodaki 9 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	Nota No	Ölçü	İcracı/ Kaynak Kişi	Derleyen/ Kayda Alan	Derleme/ Kayıt Yılı	Notaya Alan
1. Düzhoron	Kayıt	Artvin		12/8	Zurna: Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2. Düzhoron	Kayıt	Artvin		6/4	Zurna: Erdem İlkay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3. Düzhoron	TRT Müzik Dairesi	Artvin	992	2/4	Cafer Horhoroğlu	Muzaffer Sarısözen	1954	Muzaffer Sarısözen
4. Düzhoron 1	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00293-1	2/4	Yöre Ekibi	Suat İnce	1975	Suat İnce
5. Düzhoron 2	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00294-8	6/8	Sedat Algın	Necmi Öngüer	2000	Suat İnce
6. Düzhoron(Vazriya Düzhoronu)	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00295-5	6/8	Hilmi Aslan	Ali Rıza İnceyıldız	2000	Suat İnce
7. Düzhoron(Vazriya)	Kayıt	Artvin		12/8	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
8. Delihoron	Kayıt	Artvin		6/4	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
9. Delihoron 1	Kayıt	Artvin		6/4	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.7 Düzhoron Kayıtları

2/4 lük Tartım	
6/4 lük Tartım	
6/8 lik Tartım	

12/8 lik Tartım	
-----------------	--

Tablo 3.8 Düzhoron Tartım (Ölçü) Tablosu

Şekil 3.39 Düzhoron ses aralığı

- Ezgi 'sol-mi' ses aralığında seyreder.
- Karar sesi 'LA' olup herhangi bir arıza (koma) sesi almaz.

DÜZHORON

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

♩ = 160

Tarih: 15.05.2017

1. 2.

Nevzat

Çalanlar
Zurna; Yasin Torun
Davul; Mumin Kara
1999

Resim 3.40 Düzhoron 1999 Yılı Kayıt Notası

DÜZHORON

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

$\text{♩} = 110$

Tarih: 15.05.2017

Çalanlar
Zurna; Erdem İlkey
Davul; Can Demir
2017

Şekil 3.41 Düzhoron 2017 Yılı Kayıt Notası

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 992
İNCELEME TARİHİ : 12_6_1975

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
ARTVIN

DERLEME TARİHİ
24_4_1954

KİMDEN ALINDIĞI
CAFER HORHOROÇLU

DEREDE DEĞİRMENİM (DÜZ HORON)

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

DE RE DE DE Çİ R ME NİM NAZ LI YAR KI NA LI DIR
YAY LA NIN ÇI ME NİN DE .. .. BEN BÖY LE DE
İN DİM DE RE R MA ÇA .. .. ZEV TİN DA LI

TAŞ LA RI NAZ LI YAR
ÇI LI DİM .. ..
KIR MA ÇA .. ..

YA KI NA GEL YA KI NA GEL YA KI NA GEL YA KI NA
BEN Bİ Rİ DİM BEN Bİ Rİ DİM BEN Bİ Rİ DİM Bİ Rİ DİM
GEL DİM SE Nİ GEL DİM SE Nİ GEL DİM SE Nİ AL MA BA

SEV Dİ ÇİM Ö PEM KA LEM KAŞ LA RIN SEV Dİ ÇİM
.. .. SEV DA LIK DAN E RI DİM .. ..
BAŞ LA DI NAÇ LA MA ÇA .. ..

— 1 —
DEREDE DEĞİRMENİM (Nazlı yar)
KINALIDIR TAŞLARI (" ")
YAKINA GEL, YAKINA GEL, YAKINA GEL, YAKINA GEL SEVDİĞİM.
ÖPEM KALEM KAŞLARIN (Sevdğim.)

— 2 —
YAYLANIN ÇİMENİNDE (Nazlı yar)
BEN BÖYLE DEĞİLİDİM (" ")
BEN BİRİDİM, BEN BİRİDİM, BEN BİRİDİM, BİRİDİM SEVDİĞİM.
SEVDALIKTAN ERİDİM (Sevdğim)

— 3 —
İNDİM DERE İRMAÇA (Nazlı yar)
ZEYTİN DALI KIRMAÇA (" ")
GELDİM SENİ, GELDİM SENİ, GELDİM SENİ, ALMAÇA SEVDİĞİM.
BAŞLADIN AĞLAMAÇA SEVDİĞİM.

Şekil 3.42 Düzhoron TRT M.D. 992 Rep. Nolu Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN :979-0-037-00293-1

Yöre
Artvin

DÜZ HORON -1

Derleyen
Suat İnce

Kaynak kişi
Yöre ekibi

Derleme tarihi
1975

Süre : ♩=360

Notaya Alan
Suat İnce

Şekil 3.43 Düzhoron TRT M.D. ISMN 979-0-00293-1 Sayılı Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN : 979-0-037-00294-8

Yöre
Artvin

DÜZ HORON -2

Derleyen
Necmi Öngüner

Kaynak kişi
Sedat Algın

Derleme tarihi
2000

Süre : ♩ = 360

Notaya Alan
Suat İnce

Şekil 3.44 TRT M.D. nin ISMN: 979-0-037-00294-8 Numaralı Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN : 979-0-037-00295-5

Yöre
Artvin

Kaynak kişi
Hilmi Arslan

DÜZ HORON -3
(Vazriya Düz Horonu)

Derleyen
Ali Rıza İnceyıldız

Derleme tarihi
2000

Süre : ♩ = 360

Notaya Alan
Suat İnce

Şekil 3.45 Düzhoron TRT M.D ISMN:979-0-037-00295-5 Numaralı Notası

DÜZHORON (VAZRIYA)

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

♩ = 128

5

Nevzat

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 3.46 Düzhoron (Vazriya) 2017 Nurettin Demir Kaydı

DÜZHORON

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

♩ = 144

3

7

Nevzat

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 47. Düzhoron 1, 2017 Nurettin Demir Kaydı

DÜZHORON 1

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

♩ = 144

5

Nevzat

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 3.48 Düzhoron 1 2017 Nurettin Demir Kaydı

DÜZHORON

ARTVİN

♩ = 160

♩ = 110

Süre:-

♩ = 360

♩ = 360

♩ = 128

♩ = 144

♩ = 144

4

Şekil 3.49 Düzhoron Notalarının Karşılaştırılması

♩ = 360

- No 1: Yasin Torun: Zurna, Mumin Kara: Davul, Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 1999
 No 2: Erdem İlkay: Zurna, Can Demir: Davul, Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan
 No 3: Kaynak: Cafer Horhoroglu, Derleyen ve Notaya Alan: Muzaffer Sansözen, TRT Nota No: 992, D.Tarihi: 1954
 No 4: DÜZHORON 1: Kaynak: Yöre Ekibi: Derleyen ve Notaya Alan: Suat İnce, D.Tarihi: 1975
 No 5: DÜZHORON 2: Kaynak: Sedat Algin, Derleyen: Necmi Öngüner, Notaya Alan: Suan İnce, D.Tarihi: 2000
 No 6: DÜZHORON 3, Kaynak: Hilmi Aslan, Derleyen: Ali Rıza İnceyıldız, Notaya Alan: Suat İnce, D.Tarihi: 2000
 No 7: Kaynak: Nurettin Demir (Akordeon), Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017
 No 8: Kaynak: Nurettin Demir (Akordeon), Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017
 No 9: Kaynak: Nurettin Demir (Akordeon) Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017

Şekil 3.50 Düzhoron Notalarının karşılaştırılması

3.5. Çiftcandarma oyun ezgisinin form ve müzikal yapı bakımından incelenmesi

3.5.1. Ezginin kültürel açıdan incelenmesi

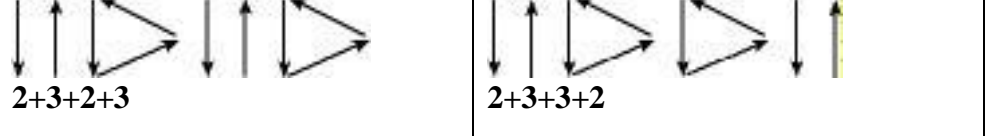
Şavşat Barı olarakta bilinir. Kız-erkek birlikte türkü eşliğinde oynanır. Sözlü bir oyun şeklidir.

3.5.2. Kayıtların incelenmesi

Aşağıda tablodaki 5 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	Nota No	Ölçü	İracı/ Kaynak Kişi	Derleyen/ Kayda Alan	Derleme/ Kayıt Yılı	Notaya Alan
1. Çiftcandarma	Kayıt	Artvin		10/8	Zurna: Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2. Çiftcandarma	Kayıt	Artvin		10/8	Zurna: Erdem İlkay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3. Çiftcandarma	TRT Müzik Dairesi	Artvin	2999	10/8	Yöre Ekibi	Muazzez Türing	1974	Salih Turhan
4. Çiftcandarma	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00289-4	2/4	Yöre Ekibi	Muazzez Türing		Salih Turhan
5. Çiftcandarma	Kayıt	Artvin		10/8	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.9 Çiftcandarma Kayıtları

2/4	
10/8	

Tablo 3.10 Çiftcandarma Tartım (Ölçü) Tablosu

Şekil 3.51 Çiftcandarma ses aralığı

- Ezgi ‘Sol-Mi’ ses aralığında seyreder.
- Karar sesi ‘LA’ olup herhangi bir arıza (koma) sesi almaz.

ÇİFTCANDARMA

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

♩ = 360

Tarih: 25.05.2017

The musical score is written in 10/8 time and consists of six staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 10/8 time signature. The melody is composed of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody and includes a repeat sign. The third staff shows two endings, labeled '1.' and '2.', with a repeat sign. The fourth staff continues the melody. The fifth staff includes a repeat sign. The sixth staff shows two endings, labeled '1.' and '2.', with a repeat sign. The name 'Nevzat' is written at the end of the sixth staff.

Çalanlar;
Zurna; Yasin Torun
Davul; Mumin Kara
1999

Şekil 3.52 Çiftcandarma 1999 Yılı Kayıt Notası

ÇİFTCANDARMA

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

♩ = 140

Tarih: 25.05.2017

ÇALANLAR;
Zurna: Erdem İlkay
Davul: Can Demir
2017

Şekil 3.53 Çiftcandarma 2017 Kayıt Notası

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 2999
İNCELEME TARİHİ : 16.03.1974

DERLEYEN
MUAZZEZ TÜRING

DERLEME TARİHİ

YÖRE
ARTVIN
KAYNAK KİŞİ
YÖRE EKİBİ

ÇİFT CANDARMA GELİYOR

NOTALAYAN
SALİH TURHAN

SÜRE : ♩ = 216

(SAZ)

1 2

ÇİFT CAN DAR MA
ZEY TIN YAP RA

GE LI YOR LÖY DA KAY MA KAM KO NA GİN DAN
ĞI YE ŞİL LÖY DE AL TIN DA GAY FE Pİ ŞİR

1 2

KE VÜR SAM KAN DAM LAR LÖY DA GİR Mİ Zİ YA
BEN DEN SA NA YAR OL MAZ LÖY DE GET AK LIN BA

1 2

NA GİN DAN NA GİN DAN HAY Dİ MA LIM
ŞAN DEV ŞİR ŞAN DEV ŞİR HAY Dİ MA LIM

HAY Dİ CA NİM Şİ NA NAY AS
HAY Dİ CA NİM Şİ NA NAY AS

1 2

LAN YÂ RİM LAN YÂ RİM
LAN YÂ RİM LAN YÂ RİM

ÇİFT CANDARMA GELİYOR (Ley) KAYMAKAM KONAĞINDAN
FİSKE VURSAM (Ley) KAN DAMLAR GİRMİZİ YANAĞINDAN

ŞENYÜREK

BAĞLANTI:
HAYDI MALİM HAYDI CANIM
ŞİNANAY ASLAN YARIM

ZEYİN YAPRAĞI YEŞİL (Ley) ALTINDA GAYFE PİŞİR
BENDEN SANA YAR OLMAZ (Ley) GET AKLIN BAŞAN DEVŞİR

BAĞLANTI:

Şekil 3.54 Çiftcandarma TRT M.D. 2999 Repertuar Numaralı Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN :979-0-037-00289-4

Rep no:2999

Yöre

Artvin

Kaynak kişi

Yöre ekibi

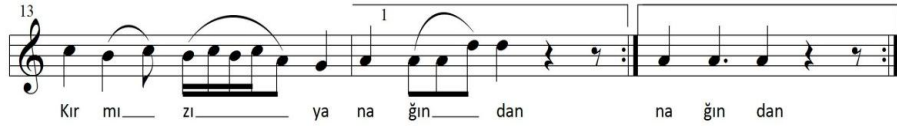
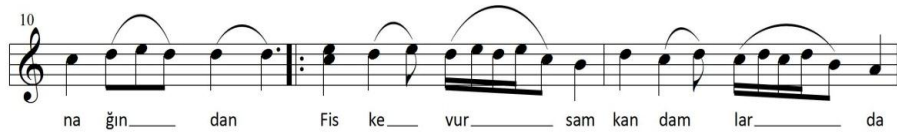
Süre : $\text{♩} = 240$

ÇİFT CANDARMA GELİYOR

Derleyen
Muazzez Türing

Derleme tarihi

Notaya Alan
Salih Turhan

Şekil 3.55 TRT M.D. ISMN:979-0-037-00289-4 Numaralı Notası

16
Hay di ma lım hay di ca nım ŧi na nay as

19
lan ya rim lan ya rim

Zeytin yapağı yeŧil da
Altunda kayfe piŧur
Bendan sana yar olmaz da
Get ahlin baŧan devŧur

Bağlantı

Haydi malım haydi canım
ŧinanay aslan yarım

ŧekil 3.56 TRT M.D. ISMN:979-0-037-00289-4 Numaralı Notası

ÇİFTCANDARMA

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

♩ = 360

§

1. 2.

§

Nevzat

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 57 Çiftcandarma 2017 Nurettin Demir Kaydı

ÇİFTCANDARMA

The image displays a musical score for a piece titled "ÇİFTCANDARMA". The score is organized into five systems, each with five staves numbered 1-5. The first system is marked with a tempo of 360. The second system is marked with a tempo of 140. The third system is marked with a tempo of 216. The fourth system is marked with a tempo of 240. The fifth system is marked with a tempo of 10/8. The notation includes various rhythmic values, rests, and dynamic markings.

Şekil 3.58 Çiftcandarma Notaları Karşılaştırılması

ÇİFTCANDARMA - 2. sayfa

1
2
3
4
5
Semra

- No 1 : Yasin Torun : Zurna , Mumin Kara : Davul , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 1999
No 2 : Erdem İlkay : Zurna , Can Demir : Davul , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 2017
No 3 : Kaynak Kişi : Yöre Ekibi , Derleyen : Muazzez Türing , Notaya Alan : Salih Turan ,
TRT Nota No : 2999 , İnceleme Tarihi : 1974
No 4 : Kaynak Kişi : Yöre Ekibi , Derleyen : Muazzez Türing , Notaya Alan : Salih Turan , Derleme Tarihi : -
No 5 : Kaynak Kişi : Nurettin Demir ; Akordeon , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 06.06.2017

Şekil 3.59 Çiftcandarma Notaları Karşılaştırılması

3.6. Mendobar oyun ezgisinin form ve müzikal yapı bakımından incelenmesi

3.6.1. Ezginin kültürel açıdan incelenmesi

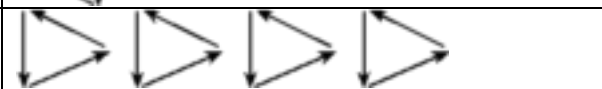
Mendo isimli bir erkek tarafından ortaya çıkarıldığı düşünülmektedir. Oyunu büyük bir içtenlikle ve duygusallıkla oynadığı bilinmektedir. Ağır tempo ile başlayan oyun hızlanarak devam eder. Kızılı erkekli ayrı ayrı oynandığı gibi birlikte de oynanır. Sözsüz bir oyundur.

3.6.2. Kayıtların incelenmesi

Aşağıda tablodaki 5 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	Nota No	Ölçü	İcracı/ Kaynak Kişi	Derleyen/ Kayda Alan	Derleme/ Kayıt Yılı	Notaya Alan
1. Mendobar	Kayıt	Artvin		4/4	Zurna: Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2. Mendobar	Kayıt	Artvin		12/8	Zurna: Erdem İlkay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3. Mendobar	TRT Müzik Dairesi	Artvin	625	4/4	Nurettin Demir	Altan Demirel	1970	Altan Demirel
4. Mendobar	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037- 00304-4	4/4	Yöre Ekibi	Necmi Öngüner		Suat İnce
5. Mendobar	Kayıt	Artvin		4/4	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.11 Mendobar Kayıtları

4/4	
12/8	

Tablo 3.12 Mendobar Tartım (Ölçü) Tablosu

Şekil 3.560 Mendobar ses aralığı

- Ezgi ‘La-Sol’ ses aralığında seyrederek.
- Karar sesi ‘RE’ olup herhangi bir arıza (koma) ses almaz.

MENDOBAR

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

♩ = 96

Tarih: 15.05.2017

♩ = 125 Giderek hızlanıyor

Çalanlar
Zurna; Yasin Torun
Davul; Mumin Kara
1999

Şekil 3.61 Mendobar 1999 Kayıt Nota

MENDOBAR

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

3x $\text{♩} = 124$

Tarih: 15.05.2017

Çalanlar
Zurna; Erdem İlkay
Davul; Can Demir
2017

Şekil 3.62 Mendobar 2017 Kayıt Notası

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No: 625
İNCELEME TARİHİ : 23. 06. 2005

YÖRE
ARTVIN
KAYNAK KİŞİ
NURETTİN DEMİR
SÜRE: 1. 58

DERLEYEN
ALTAN DEMİREL

DERLEME TARİHİ
1970

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

MENDO BARI

Çangiz

Not : Akordeon icrasından yazılmıştır.

Şekil 3.63 Mendobar TRT M.D. 625 Rep. Numaralı Nota

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN : 979-0-037-00304-4

Yöre
Artvin

MENDO BARI

Derleyen
Necmi Öngüner

Kaynak kişi
Yöre ekibi

Derleme tarihi
1975

Süre : ♩. 80

Notaya Alan
Suat İnce

♩. 120

Şekil 3.64 Mendobar TRT M.D. ISMN: 979-0-037-00304-4 sayılı Notası

MENDOBAR

[Güfte Yazarı]

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan
Tarih: 09.06.2017

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 65 Mendobar 2017 Nurettin Demir Kaydı

MENDOBAR

The image displays two systems of musical notation for a piece titled "MENDOBAR". Each system consists of five staves, numbered 1 through 5. The first system includes measures 96, 124, 56, 80, and 128. The second system includes measures 96, 124, 56, and 120. The notation is written in treble clef with a key signature of one flat (Bb). The first system uses a 4/4 time signature, while the second system uses a 12/8 time signature. The notation features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

Şekil 3.66 Mendobar Notaları Karşılaştırması

MENDOBAR - 2. Sayfa

- No 1 ; Yasin Torun : Zurna , Mumin Kara : Davul , Notaya alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 1999
No 2 ; Erdem İlkay : Zurna , Can Demir : Davul , Notaya alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi : 2017
No 3 ; Kaynak Kişi : Nurettin Demir , Derleyen : Altan Demirel , Notaya alan : Altan Demirel ,
TRT Nota No ; 625 , Derleme Tarihi ; 1970
No 4 ; Kaynak Kişi : Yöre Ekibi , Derleyen : Necmi Öngürer , Notaya alan : Suat İnce , Derleme Tarihi ; 1975
No 5 ; Kaynak Kişi : Nurettin Demir ; Akordeon , Notaya Alan : Nevzat Pehlivan , Kayıt Tarihi ; 06.06.2017

Şekil 3.67 Mendobar Notaları Karşılaştırması

3.7. Sarıççek oyun ezgisinin form ve müzikal yapı bakımından incelenmesi

3.7.1. Ezginin kültürel açıdan incelenmesi

Sarıkoz olarak ta bilinir. Bir kız ve bir erkeğin yan yana ve karşılıklı pozisyonda oynadığı bir oyundur. Oyun oynandığı sırada diğer kızlı erkekli grup yerinde daha basit ve yaylanarak oynadığı bir figürle onlara eşlik ederler. Sözlü oynanan bir oyudur.

3.7.2. Kayıtların incelenmesi

Aşağıda tablodaki 5 adet nota tartım, ses aralığı ve icradaki farklılıklar bakımından incelendi:

İsim	Kurum	Bölge	Nota No	Ölçü	İcraçı/ Kaynak Kişi	Derleyen/ Kayda Alan	Derleme/ Kayıt Yılı	Notaya Alan
1. Sarıççek	Kayıt	Artvin		9/16	Zurna: Yasin Torun Davul: Mumin Kara	Sezgin Güler	1999	Nevzat Pehlivan
2. Sarıççek	Kayıt	Artvin		9/16	Zurna: Erdem İlkay Davul: Can Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan
3. Sarıççek	TRT Müzik Dairesi	Artvin	923	5/8	Hasan Çıtak	Muzaffer Sarısözen	1975	Muzaffer Sarısözen
4. Sarıççek	TRT Müzik Dairesi	Artvin	979-0-037-00287-0	5/8	Osman Aksu	Muzaffer Sarısözen		Muzaffer Sarısözen
5. Sarıççek		Artvin		5/8	Nurettin Demir	Nevzat Pehlivan	2017	Nevzat Pehlivan

Tablo 3.13 Sarıççek Kayıtları

4/4	
5/8	
9/16	

Tablo 3.14 Sarıççek Tartım (Ölçü) Tablosu

Şekil 3.68 Sarıççek ses aralığı

- Ezgi' La-Sol' ses aralığında seyredir.
- Karar sesi 'RE' olup herhangi bir arıza (koma) ses almaz.

SARIÇİÇEK

Artvin

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

9x ♩ = 64

Tarih: 15.05.2017

The musical score for 'SARIÇİÇEK' is written in 9/16 time and consists of six staves. The key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked as 9x ♩ = 64. The score includes various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several repeat signs (double bar lines with dots) throughout the piece. The name 'Nevzat' is written at the end of the sixth staff.

ÇALANLAR
Zurna: Yasin Torun
Davul: Mumin Kara
1999

Şekil 3.69 Sarıçiçek 1999 Yılı Kayıt Notası

SARIÇİÇEK

Artvin

Notaya Alan; Nevzat Pehlivan

9x $\text{♩} = 68$

Tarih: 15.05.2017

9x $\text{♩} = 68$

Nevzat

ÇALANLAR;
Zurna: Erdem İlkey
Davul: Can Demir
2017

Şekil 3.70 Sarıçiçek 2017 Yılı Kayıt Notası

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 923
İNCELEME TARİHİ: 10_2_1975

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
ARTVIN

BULUTLAR OYNAR OYNAŞIR
(SARI ÇİÇEK - SARI KIZ)

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HASAN ÇITAK

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ

BU LUT LA ROY NA ROY NA ŞIR FE LEK TE GÖ ZÜM KAL DI HUB LAR SA HI
İ KI EN GEL BİR Bİ Rİ NE A TI ŞIR Dİ DEM YA ŞI DER YA LA RA
DER YA KE NA RİN DA O LUR A DE LER YEL VUR DUK CA Sİ YAH ZUL FÜN

ME LEK TE HAY Dİ HAY Dİ SA RI KIZ HAY Dİ HAY Dİ
KA TI ŞIR " " " " " " " " " "
ZE DE LER " " " " " " " " " "

SA RI KIZ Bİ RE Lİ E LIM DE Bİ Rİ Dİ LEK DE İÇ Kİ KUR MUŞ
" " " DOĞ RAM DOĞ RAM OL MUŞ ME ZE TU TU ŞUR İÇ Kİ KUR MUŞ
" " " DOL MUŞ KA DEH LE RE TAT LI BA DE LER İÇ Kİ KUR MUŞ

O TA ÇİN DA SA Kİ NİN HAY Bİ HAY Dİ SA RI KIZ
O TA ÇİN DA SA Kİ NİN HAY Dİ HAY Dİ SA RI KIZ
O TA ÇİN DA SA Kİ NİN HAY Dİ HAY Dİ SA RI KIZ

— 1 —

BULUTLAR OYNAR OYNAŞIR FELEKTE
GÖZÜM KALDI HUBLAR SAHI MELEKTE (Haydi haydi sarıkız, haydi haydi sarıkız)
BİR ELİ ELİMDE BİRİ DİLEKDE
İÇKİ KURMUŞ OTAĞINDA SAKININ. (Haydi haydi sarıkız.)

— 2 —

İĞİ ENGEL BİRBİRİNE ATISIR
DİDEM YAŞI DERYALARA KATIŞIR (Haydi haydi sarıkız, haydi haydi sarıkız)
DOĞRAM, DOĞRAM OLMUŞ MEZE TUTUŞUR
İÇKİ KURMUŞ OTAĞINDA SAKININ. (Haydi haydi sarıkız.)

— 3 —

DERYA KENARINDA OLUR ADELER
YEL VURDUKÇA SİYAH ZÜLFÜN ZEDELER (Haydi haydi sarıkız, haydi haydi sarıkız)
DOLMUŞ KADEHLERE TATLI BADELER
İÇKİ KURMUŞ OTAĞINDA SAKININ. (Haydi haydi sarıkız.)

Şekil 3.71 Sarıçiçek TRT M.D. 923 Repertuar Numaralı Notası

MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ISMN :979-0-037-00287-0

Rep no: 923

Yöre
Artvin

Kaynak kişi
Osman Aksu

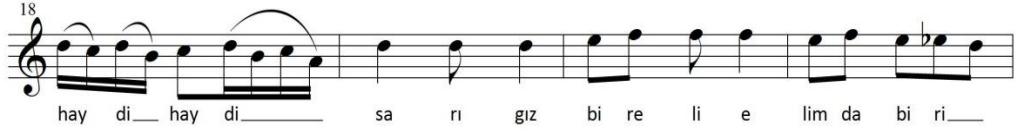
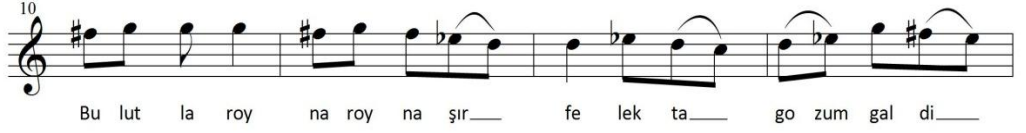
BULUTLAR OYNAR OYNAŞIR
(Sarı Çiçek-Sarı Kız)

Derleyen
Muzaffer Sarısözen

Derleme tarihi

Süre : = 240

Notaya Alan
Muzaffer Sarısözen

Şekil 3.72 TRT M.D. ISMN:979-0-037-00287-0 Numaralı Notası

İki engel birbirine atışır
Didem yaşı deryalara garışır haydi haydi sarı kız
Doğram doğram olmuş meze tutuşur
İçki kurmuş otağında sakinin haydi haydi sarı kız

Şekil 3.73 TRT M.D. ISMN:979-0-037-00287-0 Numaralı Notası

SARIÇİÇEK

Notaya Alan: Nevzat Pehlivan

$\text{♩} = 180$

5

9

13

Nevzat

Akordeon: Nurettin Demir
2017

Şekil 74 Sarıçiçek 2017 Nurettin Demir Kaydı

SARIÇİÇEK

ARTVİN

YÖRE
ARTVİN

SARIÇİÇEK

9/16=64

1

2

3

4

5

♩=288

1

2

3

Şekil 3.75 Sarıçiçek Notaları Karşılaştırılması

SARIÇİÇEK.2

- No 1: Yasin Torun:Zurna, Mumin Kara: Davul, Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 1999
No2 : Erdem İlkay:Zurna,Can Demir: Davul, Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi: 2017
No 3: Kaynak: Hasan Çıtak, Derleyen ve Notaya Alan: Muzaffer Satsöz, TRT Nota No: 923, İ.Tarihi: 1975
No 4: Kaynak: Osman Aksu,Derleyen ve Notaya Alan: Muzaffer Satsöz, TRT Nota No: 923, D.Tarihi: -
No 5: Kaynak: Nurettin Demir (Akordeon), Kayıt ve Notaya Alan: Nevzat Pehlivan, Kayıt Tarihi; 06.06.2017

Şekil 3.76 Sariçiçek Notaları Karşılaştırılması

4. SONUÇ

Artvin Halk Oyunları son yıllarda yurt içinde ve yurt dışında hemen tüm yarışmalarda ve festivallerde yer almaktadır. Halkoyunlar alanında yapılan yarışmalar ve bu yarışmalarda Stilize dalında oyunlar üzerinde yapılan kareografik çalışmalar figürlerde hızla değişimler göstermiş ve müzikler de bu değişimden nasibini almıştır. Bu çalışmanın amacı bu değişimi tespit etmektir. Asırlar boyu oluşup günümüze ulaşan bu folklorik değerlerin kaybolmaması, erozyona uğramaması iyi niyetle yapılan bu faaliyetlerde daha dikkatli davranılması ihtiyacını zorunlu kılmaktadır.

İncelenen oyun müziklerinde tespit edilen sonuçlar;

ATABARI

- Ezgi 'sol-mi' ses aralığında seyreder.
- Atabarı melodisinde hemen hemen hiç değişiklik görülmemektedir.
- Sadece 1 numaralı notada Zurna icracısı 2 ve 3 ncü ölçülerde 'es' kullanmıştır.
- 3 numaralı 1976 inceleme tarihli Muzaffer Sarısözen'in derleyip notaya aldığı ezgi 12/8 lik tartımla, diğer notalar ise 6/8 lik tartımla yazılmışlar.
- TRT M.D. sinin Rep. listesindeki nota ile 2010 yılında çıkardığı DVD deki nota aynı kullanılmıştır.

CİLVELOY

- Ezgi 'Sol-Mi' ses aralığında seyreder.
- 5 adet nota da 6/8 lik tartımla yazılmıştır.
- Büyük oranda icra farklılıkları görülmemiştir.
- TRT M.D. ile ilgili her iki notanın da aynı nota olduğu saptanmıştır.

DELİHORON

- Ezgi Sol-Fa ses aralığında seyreder.
- İncelenen 10 adet notanın 5 tanesi 5/8 lik, 1 tanesi 7/16 lık, 2 tanesi 9/16, 2 tanesi 10/8 lik tartımla yazılmıştır.
- Karşılaştırma tablosunda görüldüğü gibi en fazla icra farklılığı Delihoron ezgisinde göze çarpmaktadır.
- TRT M.D. nin 1970 yılında repertuarına aldığı Delihoron notaları ile 2010 yılında çıkardığı dvd ve cd kayıtlarında kullandığı notalar arasında kaynak kişi, derleyen ve notaya alan isimlerde farklılıklar gözlenmiştir.

DÜZHORON

- Ezgi 'sol-mi' ses aralığında seyreder.
- İncelenen 9 adet notanın 2 tanesinin 2/4 lük, 3 tanesinin 6/4 lük, 2 tanesinin 6/8 lik, 2 tanesinin 12/8 lik tartımla yazılmıştır.
- Karşılaştırma tablosunda görüldüğü üzere çok az icra farklılığı göze çarpmaktadır.
- TRT M.D. nin 1954 derleme tarihi ile repertuara aldığı notası ile 1975 ve 2000 yıllarına ait cd ve dvd de kullandığı notalar arasında kaynak kişi, derleyen ve notaya alanlar arasında farklılıklar gözlenmiştir.

ÇİFTCANDARMA

- Ezgi 'Sol-Mi' ses aralığında seyreder.
- İncelenen 5 adet notanın 4 tanesi 10/8 lik, 1 tanesi 2/4 lük, 1 tanesi 9/16 tartımla yazılmıştır.
- Karşılaştırma tablosunda görüldüğü gibi özellikle girişlerde fazla olmamak beraber icra farklılıkları göze çarpmaktadır.
- TRT M.D. nin 1954 yılında repertuarına aldığı notalar ile 2010 yılında çıkardığı dvd ve cd kayıtlarında kullandığı notalar arasında kaynak kişi, derleyen ve notaya alan isimlerde farklılıklar gözlenmiştir.

MENDOBAR

- Ezgi 'La-Sol' ses aralığında seyreder.
- İncelenen 5 adet notanın 4 tanesi 4/4 lük, 12/8 lik tartımla yazılmıştır.
- Karşılaştırma tablosunda görüldüğü gibi kayda değer icra farklılığı göze çarpmamaktadır.
- TRT M.D. nin 1970 yılında repertuarına aldığı Mendobar notası ile 2010 yılında çıkardığı dvd ve cd kayıtlarında kullandığı nota arasında kaynak kişi, derleyen ve notaya alan isimlerde farklılıklar gözlenmiştir.

SARIÇİÇEK

- Ezgi' La-So l' ses aralığında seyreder.
- İncelenen 5 adet notanın 3 tanesi 5/8 lik, 2 tanesi 9/16 tartımla yazılmıştır.
- Karşılaştırma tablosunda görüldüğü gibi kayda değer icra farklılıkları olmamakla beraberSarıçiçek oyun ezgisinde de farklılıklar görülmektedir.
- TRT M.D. nin 1975 inceleme tarihli 923 numaralı notasındaki kaynak kişi, 2010 yılında çıkardığı dvd ve cd kayıtlarında kullandığı notadaki kaynak kişi farklı gösterilmişti.

5. KAYNAKLAR

- 1. Tokdemir, H., Artvin Yöresi Folkloru, Ankara 1993,**
- 2. Artvin Valiliği, Göğe Komşu Topraklar ARTVIN TARİHİ, 2007,**
- 3. Turhan, S., Tan, Nail., Artvin Valiliği, Artvin Halk Müziğine Giriş, Ankara, 2001.**
- 4. Şahin, R., Şahin, Z., Akalın, Z., Artvin Yöresi Folkloru Halk Kültürü Araştırması, 1997,**
- 5. Gökalp, M., Artvin Saz Şairleri, ?**
- 6. Artvin Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2007.**
- 7. Yönetken, H. B., Derleme Notları 1., Temmuz 2006.**
- 8. Hacıbekiroğlu, E., Halk Oyunları İle Artvin, Ankara, 1994.**
- 9. Şenol, S., Ardanuç Ağzı, Bursa, 2015**
- 10. TUIK Web Sitesi**

6. ÖZGEÇMİŞ

1957 de Konya/Çumra'da doğdu. İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitimini Artvin Hopa'da tamamladı. 1975-1981 yıllarında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih (Gece) bölümünü bitirdi.

Üniversite yıllarında Şefliğini Orhan Dağlı'nın yaptığı Türk Halk Müziği korosuna bağlama elemanı olarak katıldı. Orhan Dağlı'dan Üniversite yılları ve sonrasında yaklaşık 15 sene Bağlama eğitimi aldı, yöre tavırları ve türkülerin otantik icrası bakımından kendini geliştirdi.

1980 ila 1982 yıllarında İstanbul Belediye Konservatuvarında 2 yıl Türk Müziği eğitimi aldı. Aynı konservatuvarın Adnan Ataman şefliğindeki Folklor Tatbikat topluluğunda korist olarak görev aldı. Bu görev 1984-1985 yıllarında da devam etti.

1981 yılında İstanbul Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümünde Türk Halk Müziği Repertuar ve Bağlama dersleri verdi.

1985 ila 1987 yıllarında Ankara'da Şefliğini Serbülent Yasun'un yaptığı HAMOY Halk Müziği ve Oyunları Derneğinin Halk Müziği korosunda bağlama elemanı olarak görev yaptı.

2000 yılında İstanbul'da FOLKLOR KURUMU DERNEĞİ bünyesindeki Halk Müziği Korosunda bağlama elemanı olarak çalışmaya başladı ve halen burada çalışmalarını sürdürmektedir. Aynı dernek bünyesindeki Halk Müziği Kurslarında 3 yıl kadar Müdürlük görevi yanında Solfej ve Repertuar dersleri verdi.

2005 yılında Şefliğini Mehmet Erenler'in yaptığı ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ TÜRK HALK BİLİMİ topluluğuna bağlama elemanı olarak katıldı. Halen bu topluluğun 2 yıldır Şefliğini yapmaktadır.

2015-2016 eğitim yılında HALIÇ ÜNİVERSİTESİ TÜRK MÜZİĞİ KONSERVATUARINDA Yüksek Lisans eğitime başladı ve halen bu eğitimini sürdürmektedir.

Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Ezgi Saydam
Nevzat Pehlivan

Turnitin Orijinallik Raporu

ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN İCRA FARKLILIKLARININ
İNCELENMESİ Nevzat Pehlivan tarafından

ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN İCRA FARKLILIKLARININ İNCELENMESİ (KONS)
den

- 2017年06月01日 11:16 EEST' de işleme konu
- NUMARA: 820942697
- Kelime Sayısı: 7204

Benzerlik Endeksi

%3

Kaynağa göre Benzerlik

Internet Sources:

%3

Yayınlar:

%0

Öğrenci Ödevleri:

%0

kaynaklar:

- 1 2% match (28-Eyl-2016 tarihli internet)
<https://www.izlesene.com/liste/yore>
- 2 < 1% match (31-Ara-2015 tarihli internet)
<http://artvindoga.blogspot.com/>
- 3 < 1% match (31-Ağu-2013 tarihli internet)
http://istanbulsaglik.gov.tr/w/tez/pdf/goz/dr_nihat_aydin.pdf
- 4 < 1% match (13-Tem-2010 tarihli internet)
http://www.artvinansiklopedisi.com/index.php/Deli_Horon
- 5 < 1% match (19-Haz-2014 tarihli öğrenci ödevleri)
Submitted to Istanbul Aydın University on 2014-06-19
- 6 < 1% match (15-Haz-2016 tarihli internet)
<http://www.meleklermekani.com/threads/artvin-sehir-tanitimi.96913/>
- 7 < 1% match (17-May-2015 tarihli internet)
<http://www.pdrhizmetleri.com/showthread.php?t=13342>

ödev metni:

T.C. HALIÇ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TÜRK MÜSİKİSİ ANA BİLİM DALI ARTVİN YÖRESİ HALK OYUNLARI MÜZİKLERİNİN İCRA FARKLILIKLARININ İNCELENMESİ YÜKSEK LİSAN TEZİ Hazırlayan Nevzat PEHLİVAN Tez Danışmanları Doç. Ezgi SAYDAM / Öğr.Gör.Yücel PAŞMAKÇI Haziran, 2017 İstanbul ÖNSÖZ 'Artvin Yöresi Halk Oyunları Müziklerinin İcra Farklılıklarının İncelenmesi' isimli bu çalışma Artvin ili ve yakın çevresinde oynanmakta olan Halk Oyunlarından 7 tanesinin eski ve günümüz icraları ile TRT Repertuarındaki icralarına konu teşkil eden notaların karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır. Bu çalışma bölgedeki özellikle Halk Oyunu Müziklerindeki muhtemel melodi, tartin ve ritm değişimlerinin

